

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030, — nočna 2996, 2994 in 2030

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7363
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Nemirna Bolgarska

Belgrad, 23. septembra.

Ni bil edinstven slučaj polkovnika Marinopolskega, o katerem je »Slovenec« že na kratko poročal, v zgodovini večnih tajinstvenih vo-hunskih afer in nameravanih in že izvršenih atentatov v Bolgariji. Bolgarska živi v svetu na glasu kot dežela nemira, ki ga seje iz no-tranjsosti daleč okrog v sosednje države. In go-tovo ne bi posvečali inozemski listi večje paž-nje slučaju polkovnika Marinopolskega, da ni tu bolgarska vlada skrbno prikrila prave res-nice, ki jo nosi pravkar odkrita afera v sebi in naprtla delovanje polkovnika Marinopolskega na rovaš sosednjim državam, zlasti najbližjemu svojemu sosedu — Jugoslaviji.

Ko so bile laisirane prve vesti v svet o volunjski aferi polkovnika Marinopolskega, ki je bil v višjih bolgarskih vojnih krogih ena najuglednejših osebnosti, prvič kot najboljši prijatelj bolgarskega poslanika v Rimu gene-rala Vlkova, drugič kot bližnji sorodnik bol-garskega vojnega ministra Bakardžieva, je vla-da uvedla na vsem bolgarskim tiskom naj-ostrožjo cenzuro. Zato ni prav nič čudno, če se je začela afera v svetu komentirati v pravcu velike volunjske afe-re v korist eni izmed Bol-garski sosednjih držav. Tajinstvenost je pove-čala povrh tega resnična vest, da je izvršil polkovnik Marinopolski v strahu pred novimi odkritji in pred zasluženim sodbo samoumor, katerega je istotako poskušal tudi njegov naj-zvestejši sodelavec mlad, inteligentni Aleksijev. Jasno je, da se je v Bolgariji skrbelo, da se zavede inozemski tisk ob prisiljenem molča-nju bolgarskega časopisja čim bolj na napačna pota.

Listi so radi tega začeli namigovati na Ro-munijo, s katero da bi imel Marinopolski tajne zveze. Vendar se je slednje smatralo kot nemo-goče, ker smatra Bolgarska Rumunijo kot sebi malo nevarno. Sumnja se je obrnila počasi na Grško, dokler ni končno obstala nad Jugosla-vijo. Zdi se, da se je to tudi želelo. Nedvomno je, da je imela pri vsej aferi svoje roke vmes tudi tretja država, ki je skušala iz afe-re kovati kapital zase.

Brez dvoma bi pomenilo razkritje afe-re v tej smeri izbruh nove gonje nam sovražnega tiska proti naši državi, kar bi imelo še daleko-žežne posledice, da se ni popolnoma točno do-gnalo drugo, resnično ozadje afe-re polkovnika Marinopolskega.

Polkovnik Marinopolski in poročnik Aleksijev sta s svojimi tovariši pripravljala upor vojaških oblasti in vojaštva sploh proti seda-njemu režimu. To je pravo bistvo volunstva polkovnika Marinopolskega. Jasno je, da se bolgarska vlada na čelu z ministrskim pre-dsednikom Ljapčevim boji tega odkritja, zato je nadela bolgarskem tisku najstrožji nagobnik. Kakor doznavamo ni izključena niti možnost, da je stal polkovnik Marinopolski blizu makedonski revolucionarni organizaciji, ki ima zelo razvito volunstvo i v naši državi in tudi v bolgarski, kjer so z njo v zvezi najodličnejše bolgarske osebnosti. Nameravani upor proti se-danjemu vladnemu režimu se komentira kot plod notranjih političnih kakor tudi osebnost-nih trenj. Bolgarska preživlja v zadnjem času hudo krizo v gospodarstvu, ker trpi na padcu izvoza svojih produktov, kar pomenja občutno škodo bolgarskemu narodnemu gospodarstvu.

Ta notranja trenja med zastopniki seda-njega režima Ljapčeva in opozicijo so toliko nevarnejša, ker jih povzročajo največkrat tem-ni elementi, ki nastavljajo spletke na najvišjih in najbolj odgovornih mestih. Lahko rečemo, da v Bolgariji ne bo toliko časa miru in reda, dokler ne bo znala vlada z energično gesto po-mesti s temi nevarnimi elementi in se otresti tudi vpliva vsake druge države na notranjo po-litiko. V interesu Bolgarije same kakor tudi v interesu sosednjih držav je, da se lo čimprej zgodi. Prirodno delo za Panevropsko mora najti odmev v vsaki državi, ker je zamišljeno v korist izmozgane in gospodarsko slabe Evrope. Sle-hermo zakulisno rovanje temnih elementov v eni državi proti drugi pomenja cepitev energij in dela za ustvaritev boljše bodočnosti Evrope v panevropski uniji.

Afera polkovnika Marinopolskega pa jasno vedači, kako se skuša s strani prav teh ele-mentov umetno napravljati razdor med dvema sosednjima državama, katerima je zagotovljen mirni in zaželeni razvoj samo ob res prijateljskem sožitju. Zato je v interesu bolgarske dr-žave, da odstrani, če vse obstoječe sumnje, ki bi mogle biti v tej aferi v neprilog naši državi.

Turatti odstopil

Milan, 24. sept. as. Poslanec Avgust Turatti, ki že pet let vodi tajništvo fašistične stranke, je odstopil. Na njegovo mesto je imenoval Mus-solini predsednika zbornice in bivšega ministra Giovannija Giurattija, Turattija pa je v znak priznanja za njegove zasluge za režim imenoval za člana velikega fašističnega sveta, v kate-rega so bili obenem poklicani tudi prometni mi-nister Ciano, bivši finančni minister in fašistični poslanec de Stefani in fašistični voditelj stro-kovnih organizacij, poslanec Rossoni. Začudenje pa je povzročilo dejstvo, da se bivši tajni-stranke poslanec Farinazi ne nahaja med novi-mi člani velikega fašističnega sveta.

Zagrebska vremenska napoved. Oblačnost spreminljiva, pretežno poloblačno zmerno toplo.

„Jugoslavija nam bodi skupna mati“

Govor dr. Rittiga ob priliki bivanja ministrskega predsednika v Zagrebu

O priliki poseta g. ministrskega predsednika generala Petra Živkovića v Zagrebu, se je vrtil, kakor smo poročali. 23. t. m. velik banket v hotelu »Esplanade«, na katerem je imel g. predsednik vlade programatičen govor.

G. premieru je odgovoril kot član zagrebskega občinskega sveta in tolmač zagrebskega meščanstva g. dr. Rittig. Ta govor, o katerem mnogi listi niso poročali, prinaša ga pa v svoji številki od 24. t. m. belgrajsko »Vreme«, se je glasil:

Potem ko se je dr. Rittig gospodu ministrskemu predsedniku zahvalil v ime Zagrebčanov za njegov pomembni govor, je nadaljeval:

Nam Zagrebčanom je jugoslovanstvo slava in ponos naš. Grobovi naših hincev so priča tega našega jugoslovanstva, ker so oni prvi spočeli misel bratstva med Hrvati in Srbi. Tu v Zagrebu se je vršilo veliko, delo kanonika Račkera. On je bil prvi ideolog jugoslovanstva misli že pred 60 leti. Tu je središče velike ustanove nesmrtnega Josipa Juraja Strossmayerja, ki ga danes vsi slavijo kot največjega Jugoslavana. Da, gospod predsednik, to je naša slava in naš ponos, in mi se svojega jugoslovanstva nikoli nismo odrekli, ga ne bomo nikoli pozabili in ga nikdar ne bomo izdali. (Viharno odobravanje.)

Bilo je pred 10 leti, ko so nam hoteli vsiliti jugoslovanstvo, katero ni bilo dedščina Zagreba, ker jugoslovanstvo, gospodje, ni kakšno poli-tično geslo, ampak je svojina vseh Srbov, Hr-vatov in Slovencev. (Veliko odobravanje.) Ponav-ljam, da jugoslovanstvo ne more biti monopol, niti poedincev, niti privilegij političnih strank. Zato se je skozi 10 let jugoslovanstvo zvijalo v samih mu-kah, ker so se politične stranke z njim igrale, mesto da bi bilo svojina vsega naroda, princip na-rodnega življenja in forma državnega življenja, a ne samo strankarska deviza. Jugoslovanstvo mora

biti ona državna misel, pod katero se more za-teči vsak državljani, ki bo vsakega branilo in vsemu narodu jamčilo pogoje njegovega raz-vitka in napredka. (Tako je.)

Mi, gospodje, sprejemamo samo eno tol-mačenje jugoslovanstva, a to je ono, ki ga je dal kralj v manifestu od 6. januarja 1929. (Burni vzkliki: Tako je! Živjot!) To pomeni jugo-slovanstvo napram zunanjemu svetu: nedeljivi na-rod Srbov, Hrvatov in Slovencev; enakoprav-nost za vse državljane, brez ozira na ime, na pleme in na veroizpoved. Da, to je pravilno, gos-pod predsednik, in vi ste bili tako ljubeznivi, da ste nam to v svojih izjavah raztolmačili. Mi se po-polnoma zlagamo z vašimi tolmačenji. Mi ne smemo pozabiti, da je naša dolžnost, da računamo s čustvi našega naroda. Govori se o srbskem, hrvatskem in slovenskem delu, ki noče da bi Jugoslavija bila Moloh, ki požira svoje lastno dečo, ampak hoče, da v Jugoslaviji vidi svojo mater, skrbno ma-ter, ki ima tri sinove različnih imen, toda iste krvi in jezika. Ta majka mora z enako ljubeznijo negovati vsako svoje dete in vsakemu deliti na pravične in enake dele. (Burno odo-bravanje.) To je jugoslovanstvo, kakor ga hoče naš kralj in katero je vsebina govora gospoda predse-dnika Petra Živkovića. V našem viteškem kralju vidimo naslednika našega največjega jugoslovan-skega ideologa Strossmayerja. Pri izvajanju tega jugoslovanstva, gospod predsednik, smo mi vsi pri-pravljeni, da stavimo svoje telesne in duševne sile v službo in borbo za jugoslovanstvo ideje.

Dovolite, gospod predsednik, da rečem še eno: jugoslovanstvo ni noben teoretičen princip, nego je praktično počelo narodnega življenja in državne uredbe ter pojmovanja državljanske in plemenske enakopravnosti, kakor je to v interesu kraljevine. V imenu vseh nas Zagrebčanov Vas prosim, gospod

predsednik, da naj bi bila ta državljanska ena-kopravnost, ta plemenski razvoj in to versko ravnotežje tudi nadalje akcija vaše vlade v vsaki banovini, v vsakem ministrstvu, v vsa-kem mestu in občini, ker ni jačjega cementa za hodočnost in srečo Jugoslavije. (Odobravanje.)

Dovolite, da rečem še eno. Mi se z bolešjo sponinjamo one demokracije, ki je razdvajala naš narod, kakor ste vi to divno rekli v vaši izjavi. Mi to podpisujemo. Mi želimo, da bi prišel čas, ki ga je napovedal kraljevski manifest, da se naše razmere normalizirajo in da se vpostavi oni prin-cip, s pomočjo katerega se bo urenil duh edin-stva in sloge, sklada in harmonije z interesi vsoga naroda, oni princip, ki bo temeljil na socialni pravici in na solidarnosti stanov in ki bo za-jamčil vsakemu plemenu, vsakemu kraju, vsa-kemu mestu in vsaki občini po potrebi polni nacionalni, politični, gospodarski in kulturni razvoj. Treba je, da se socialno vprašanje reši, ka-kor se je pri nas že začelo reševati, ker socialna pravičnost je bistveni del pravnega reda v vsaki državi. Socialna pravičnost je najsigurnejši te-melj za varnost in sigurnost države. To je pri nas tem lažje, ker naša po večini agrarna država ne boleva toliko kakor druge na brezposelnosti in drugih težkih problemih industrializiranih držav Evrope, in rešitev tega vprašanja je važna naloga vsake vlade in vas, gospod predsednik, in vaših tovarišev gospodov ministrov.

Potem ko je dr. Rittig še naglasil, da poset g. ministrskega predsednika v Zagrebu ni navaden poset, ampak da znači misijo, katero mu je »poveril kralj sam, je zaključil svoj govor z besedami: »Do-volite, gospod ministrski predsednik, da v imenu vseh nas izjavim, da je naša patriotična dolžnost, da mi hočemo to državo, ker ljubimo Jugoslavijo.«

Dve važni izjavi g. min. predsednika o uradniškem zakonu in šolstvu

Ob svojem bivanju v Zagrebu je g. mini-strski predsednik general Peter Živković, spre-jemajoč razne deputacije, dejal zastopnikom uradništva, ki so ga prosili, naj se uradniški zakon popravi zlasti glede določil, ki se tičejo nižjih kategorij in upokojencev, sledeče:

»Tukaj je mnogo stvari, ki se morajo izenačiti. Uradniški zakon ni baš poseben dober. Sedaj sem odredil komisijo, ki ima reševati samo materialno vprašanje in na katerem te-melju naj rešimo vprašanje, kako izboljšati po-ložaj nižjih kategorij: ali naj znižamo plače onim, ki imajo preveč, ali pa naj samo zvišamo plače onim, ki imajo premalo. To je odvisno od budžeta in od finančnih možnosti. To je torej čisto finančno vprašanje, čisto tako, kakor vi sami pravite, kolikor je mogoče. Treba je zbrati statistične podatke o upokojenih in aktivnih

uradnikih, da se vidi finančni efekt. V vsakem slučaju vlada ne bo gluha za potrebe urad-nikov nižjih kategorij in upokojencev in bo storila vse v mejah finančne možnosti. V tem oziru moram posebno opozoriti na postarje. Toda preveč, gospodje, ne smete pričakovati. Kajti, kdo bo plačal? Država, to smo mi sami in mi moremo od nje jemati samo toliko, ko-likor ji moremo dati.«

Zastopnikom Sokola kraljevine Jugoslavije je g. ministrski predsednik dejal:

»Treba je, vsakemu tolmačiti pravo sokol-sko misel. Treba je posebno bivšim Sokolom povedati, kakšne so nove intencije v razliki od starih, ki so bile. Staro je zamenjano z novim, v katerem je enako mesto za vse, za bivše Sokole in za nove Sokole, naj so pripadali ka-terikoli prejšnji telovadni organizaciji.«

Inozemska sodba o nesreči Karadjordja

Neumestni napadi italijanskih listov

Zagreb, 24. sept. p. Komuniké italijanske preiskovalne komisije o pomorski nesreči je dal nov povod fašističnemu tisku za napade proti Jugoslaviji, Češki in Poljski, med tem ko jugoslovanstvo in češko časopisje objektivno poroča o nesreči, kjer se je kompromitiral po-veljnik in posadka italijanske ladje. Inozemski pomorski strokovnjaki so takoj spoznali, ko so videli fotografijo »Karadjordja«, ki je bil zadet od leve strani, da je kriv nesreče »Morosini«. Naše oblasti niso dale o preiskavi nikakih izjav

radi tega, ker so čakale, da predloži italijanska preiskovalna komisija svoje poročilo. Do sedaj je za nas to vprašanje rešeno in ravno tako za inozemstvo, ker so pomorski strokovnjaki ob-javili svoje mnenje, ki se ne strinja z italijan-skim. Italijanska komisija namreč prinaša re-zultate na osnovi izpraševanja onih, katere ob-tožuje vsa ostala javnost. Fašističnemu tisku je bil potreben nov izpad proti naši državi in naši mornarici, dosegel pa je popolnoma nasprotno od tega, kar je pričakoval.

Protest čsl. Orloustva

radi tržaških dogodkov

Praga, 24. septembra. Pretekli teden je imelo predsedništvo sredočaske Pospisilove župe sejo, na kateri je bil soglasno sprejet sklep, da se jugoslo-vanskemu poslaniku v Pragi izrazi sožalje radi justifikacije Slovencev v Trstu in obenem prote-stira proti ravnanju Italijanov s slovensko manj-šino. Pismo, ki je bilo izročeno jugoslovanškemu poslanstvu, se glasi:

Velespostovani gospod poslanik!

Predsedništvo Čsl. sredočaske orlovstve župe Pospisilove se Vam dovoljuje, velespostovani gos-pod poslanik, tolmačiti iskreno in globoko so-čutje vseh svojih članov s trpljenjem sinov sloven-skega naroda, ki jim ni bil prisojen radosten delež biti državljani Jugoslavije.

Strmimo in zgražamo se nad nečloveškim ravn-anjem italijanske fašistične justicie s sinovi slo-venskega naroda. Osupljeni gledamo, kako je mo-goe pred očmi celega sveta zavijati v formo red-ne sodne obsodbe umor slovenskih fantov za nj-hovo ljubezen do svojega naroda.

Dr. Bauer na Trsatu

Zagreb, 24. sept. p. Prevzvišeni g. nadškof dr. Ante Bauer je odšel v spremstvu komornika prečastitega g. Slamiča na Sušak, kjer ostane nekaj dni v frančiškanskem samostanu na Tr-satu, nato pa odide na Rab.

Izvoz grozdja v Avstrijo

Belgrad, 24. sept. AA. Ministrstvu za zuna-nje zadeve se je v zvezi z ministrstvom poljedel-stva in ministrom za trgovino in industrijo posre-čilo skleniti sporazum z avstrijsko vlado o rela-tivnih carinskih postavkah in bo zato odsljed mo-goe izvažati grozdje iz Jugoslavije v Avstrijo preko Maribora pod enakimi pogoji, kakor preko Kelebie, čeprav je ta pot daljša. Glede na ta spo-razum se obveščajo naši izvozniki, da lahko od-sled izvažajo in prevažajo naše grozdje v Avstrijo oziroma na Dunaj preko Maribora brez vsakršnih zaprek.

Trgovina s Svedsko

Belgrad, 24. septembra. z. Naša trgovina s Svedsko se posebno dobro razvija v zadnjem času, zlasti v izvozu naših sirovih kož. Cene so zelo do-bre. Transportni stroški so minimalni, enako ca-rina. Tudi na Nizozemsko se v zadnjem času iz-važva mnogo naših surovov, kar vse kaže, da dobimo dobre kupece za naše blago v inozemstvu.

Francoski trg

Belgrad, 24. septembra. z. V zadnjem času so se v Bordeauxu zelo dobro plasirale naše svinje, katerih cena je zelo povoljna. Francija se poleg tega zelo zanima tudi za našo pšenico, koruzo, ječ-men, oves in fižol, zaključene so bile velike koli-čine za ultimo oktober. Vse blago se kupuje po vzorcih in odposilja v vrečah, boljše blago pa v zabojih. Cene blagu rastejo, posebno se mnogo po-vprašuje po dobri kvaliteti fižola.

Zahteve mlinarjev

Belgrad, 24. septembra. z. Mlinarji iz cele države so izročili memorandum, ki naj reši vpraša-nje izboljšanja kvalitete naših žit in ostalih agrar-nih produktov. Pravilnik predvideva vse potrebne mere za dvig našega poljedelstva in nalaga dolž-nosti državnim organom in obenem poljedelcem, ki morajo skrbeti, da se dvigne naše poljedelstvo na dostojen nivo. Vršili se bodo brezplačni kurzi v celi državi, ki se bodo delili v dve grupi, prak-tično in teoretično, in bodo obvezni za vse polje-delce. Ta pravilnik bo kompas vseh poljedelskih referentov, ekonomov in vseh, ki so v službi polje-delskega ministarstva.

Za dvig našega poljedelstva

Belgrad, 24. sept. z. V poljedelskem mini-strstvu se pripravljajo pravilnik, ki naj reši vpraša-nje izboljšanja kvalitete naših žit in ostalih agrar-nih produktov. Pravilnik predvideva vse potrebne mere za dvig našega poljedelstva in nalaga dolž-nosti državnim organom in obenem poljedelcem, ki morajo skrbeti, da se dvigne naše poljedelstvo na dostojen nivo. Vršili se bodo brezplačni kurzi v celi državi, ki se bodo delili v dve grupi, prak-tično in teoretično, in bodo obvezni za vse polje-delce. Ta pravilnik bo kompas vseh poljedelskih referentov, ekonomov in vseh, ki so v službi polje-delskega ministarstva.

Likvidacija agrarne reforme

Belgrad, 24. sept. z. Na merodajnem mestu se pripravljajo predlog zakona za likvidacijo agrarne reforme v celi državi, v kolikor ne ob-sega Dalmacije in južne Srbije. Zakonodajni svet je že dobil pristanek predsednika vlade. Ta zakon se pričakuje v veliko nestrpnostjo za-interesiranih agrarnih krugov.

Svehla okreval

Praga, 24. sept. AA. Agrarni list »Venkov« poroča, da je bivši predsednik vlade Svehla naglo okreval. V zadnjem času je posetil svojo hčerko, poročeno v Klumecu. Tu je mnogo šetal. V krat-kem bo Svehla odšel v Karlove Vary, odtod pa na oddih v Francijo.

Velik udarec za narodne manjšine

Zaščita manjšin se ne razširi na vse države — Varstvo manjšin v vseh državah je hipoteza

Zeneva, 24. septembra. as. Manjšinska debata v šestih komisijah je bila danes končana s tem, da se bilo sprejeto poročilo švicarskega zveznega svetnika Motte za plenarno sejo. Poročilo Motte se začne s tem, da poudarja velike razlike in mnenjih v načelnih vprašanjih in o vprašanih postopkih. To se tiče celo vprašanja, ali je plenarna seja Društva narodov in radi tega tudi šesta komisija sploh pristojna za razpravo o manjšinskih jamstvih. Nekateri so mnenja, da plenarna seja lahko izvaja svojo pristojnost kot najvišja organizacija Društva narodov, dočim menijo drugi, da so manjšinske pogodbe poverile varstvo manjšin izključno samo Svetu Društva narodov, Motta pa ugotavlja, da ne more biti nobenega dvoma o tem, da je plenarna seja Društva narodov upravičena k razpravi o manjšinah in sicer na podlagi splošnih obvez členov 3, pakta Društva narodov, po katerem se sme plenarna seja ravno tako kakor Svet Društva narodov baviti z vsakim vprašanjem, ki se tiče svetov-

nega miru ali ki spada v območje delovanja Društva narodov. Kot važno splošno idejo ugotavlja Motta, da so vsi delegati poudarjali življenjsko važni pomen manjšinskega problema. Soglasnost obstoja tudi v tem, da obstoj manjšinskih pogodb in dejstvo, da je Društvo narodov poklicano, paziti na izvedbo teh pogodb in da tudi pazi na to, — pomaga ustvarjati nov duh, ki je večerj moralno vplival na države, ki so prevzele pogodbeno dolžnost glede manjšin, pa tudi na druge države. Končno poudarja Motta soglasnost o tem, da bi samo trajno in zaupno sodelovanje med manjšinami in večinami znotraj vsake države pomenilo resnično rešitev manjšinskega problema.

V debati o tem poročilu je želel češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, da bi želel, da se protokolirala, da se s sprejemom tega poročila ne ustvarja niti nova prava, ki bi presežala ono, kar je Češkoslovaška dosedaj priznala. Slične izjave so oddali tudi Fotić za Jugoslavijo, Zaleski

za Poljsko in Mironescu za Romunijo. V nasprotnem smislu pa je madžarski delegat grof Apponyi prijavil pridržek, da se s sprejemom tega poročila ne odreka nobeni zahtevi, ki jo je postavil dosedaj. Težji izjavi se je pridružil tudi nemški zunanji minister dr. Curtius, ki je se izrazil svoje obžalovanje, da je romunski zunanji minister Mironescu danes obstoječe varstvo manjšin označil za maksimum onega, kar bi se manjšinam sploh moglo priznati. Italijanski in španski delegat sta ugotovila, da niti Italija, niti Španija nista pripravljene pristati na razširjenje varstva manjšin na vse države. Tudi Briand je izjavil danes, da je razširjenje varstva manjšin na vse države samo hipoteza. Buxton je izjavil, da hoče poročilo odobriti z velikimi žrtvami, katere razji zamolči. Nato je bilo poročilo Motte sprejeto neizpremenjeno, odklonjeni pa so bili vsi izpreminjalni predlogi.

Preganjanje opozicije na Poljskem

Varšava, 24. septembra. as. Vlada je poostila boj proti opoziciji in je večerj dala zapreti že 14 let staro tiskarno, v kateri izhajata dva, v Varšavi najbolj razširjena večerna lista opozicije. Kot varok so navedli, da tiskarna ne odgovarja varnostnim policijskim predpisom. Lista se bosta odeslej tiskala drugje. Mnogi drugi sejmiki poslanci opozicije, ki do sedaj niso bili aretirani, so bili ravno za čas volitev poklicani na orožne vaje. Aretacije se vršijo še dalje. Voditelji strank, ki so internirani v Brestlitovsku, tokom dveh tednov so niso mogli govoriti s svojimi zagovorniki. Njihovo zopetno izvolitev v parlament bodo že formalno preprečili s tem, da jim ne bodo dali pravočasno podpisati predpisanih izjav. Francoska liga za človeška prava je poslala Pilsudskemu brzojavko, v kateri protestira proti samovoljnim in nezakonitim aretacijam, ki imajo samo namen ovirati opozicijo v volilnem boju, ter apelira na maršala Pilsudskega, naj ne pozabi na plemenito demokratično preteklost in na načela svoje slavne mladosti.

Pred ostavko avstrijske vlade?

Dunaj, 24. sept. AA. Nocoj je bila od 16 do 20.30 seja ministrskega sveta pod predsedstvom avstrijskega zveznega kancelarja dr. Schöbnera. O seji je bil izdan naslednji komunikat:

Na današnji seji ministrskega sveta se je vreslo po izprni razpravi o dnevnem redu na razgovor o notranje političnem položaju, ker to vprašanje ni bilo danes razčističeno, se bo seja ministrskega sveta nadaljevala jutri.

Usoda ital. beguncev

Pariz, 24. sept. as. Radikalna »Republique« poroča po navedbah očividca o nezasišlanem nastopu italijanske policije na švicarskih tleh in sicer v gorski koči Theodule na Matterhornu, točno na meji med Švedo in Italijo. Gostje v koči so opazili karavano 20 Italijanov, ki so približno 1 km pod kočo prekoricali italijansko mejo. Neki italijanski carinik je razočaran omenil: »So že na švicarskih tleh, nič več jim ne moremo storiti.« Naenkrat pa se je pokazala patrila karabinerjev pod vodstvom častnika, ki je obema carinikoma kljub protestom pristojnih turistov, med njimi enega Angleža, dveh Francozov in dveh švicarskih gorskih vodnikov, dal povelje, da se oborožita in zasledujeta begunce. Patrila je hitro zajela begunce in jih s strelci prisilila, da so se ustavili in vrnili. V koči so jih po vrsti v razdalji komaj po en meter drug od drugega navezali na vrvi ter jih kljub utrujenosti odvedli takoj na bližnjo italijansko postajo. Samo en begunec je bil opremljen za gorsko turo, ostali pa so morali 3000 m visoko gorsko sedlo prekoricati v navadnih čevljih. Med njimi so bile tudi tri ženske in en deček.

Podeljevanje podpor sadjarjem

Ljubljana, 24. sept. AA. Kr. banska uprava dravske banovine je izdala naslednja navodila o podeljevanju podpor za »sadjarske nabavke« in zgradbe: 1. Kraljevska banska uprava podeljuje v visini razpoložljivih sredstev javnim ustanovam, korporacijam in privatnikom podpore za nabavo raznega sadjarskega inventarja in za napravo sadjarskih zgradb, kjer je to za napredek sadnega gospodarstva potrebno. 2. Dejansko potrebo in koristi ugotovi referent za sadjarstvo ali sreski kmetijski referent, oziroma od kralj. banske uprave pooblaščen strokovnjak. 3. V posameznih krajih imajo korporacije prednost za podporo pred privatniki. 4. Privatnikom se da e podpore le za vzorne naprave kot vzornim sadnim gospodarjem. 5. Podpora se izplača proti ugotovitvi, da je nabavka res izvršena, odnosno gradba izvršena tako, da odgovarja namenu. 6. Višina podpore se izmerja v iznosu do ene tretjine celokupnih dokazanih nabavnih stroškov. 7. Potrdila izdaja v gornje namene ali dobavitelj ali županstvo in nato po potrebi nabavke, oziroma zgradbo oceni referent za sadjarstvo pri kr. banski upravi, ali pristojni sreski kmetijski referent, oziroma od kralj. banske uprave pooblaščen strokovnjak. 8. Privatnik, ki je deležen podpore, se mora pred prejemom podpore zavezati, da bo stavil na razpolago inventar, oziroma zgradbe tudi sosedom proti primerni odškodnini in njihovega jamstvu za odškodnino za morebitno poškodbo predmetov.

Zaveza se glasi: Podpisani (ime in priimek, poklic) ... iz (kraj, hišna številka) ... občina (ime občine) ... pošta (ime pošte) ... srez (ime sresa) ... potrjujem prejem pravilnika o podeljevanju podpor za sadjarske nabavke in zgradbe in se zavezujem, da bom dal na razpolago s podporo kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani nabavljeni predmet (ime predmeta, oziroma zgradbe) ... proti primerni odškodnini tudi sosedom, če mi obenem jamstvo za odškodnino za morebitno večjo poškodbo predmeta. V slučaju spora odloča o višini odškodnine občinski kmetij. odbor.

Vrnitev predsednika vlade

Belgrad, 24. sept. m. Predsednik vlade general Živković se je vrnil večerj v spremstvu ministra dr. M. Sršića ob 10 zvečer v Belgrad. Na kolodvoru ga je pričakal minister dr. Ivan Šveglj ter načelnik predsedništva vlade dr. Stanojević. Minister Šveglj je častil predsednika vlade k tako srečnemu sprejemu v Zagrebu, nakar se mu je predsednik vlade zahvalil.

Izpiti iz gozdarske stroke

Belgrad, 24. sept. m. Minister za šume in rudo je v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal pravilnik za polaganje izpitov uradnikov III. kategorije v gozdarski stroki ter pravilnik za polaganje strokovnih izpitov za upravne in praktično pomožne gospodarske službe uradnikov III. kategorije. Po členu 5 odnosno 9 teh pravilnikov se bodo polagali izpiti pri banovinski upravi pred komisijami, katere bo sestavil ban.

Belgrad, 24. septembra. m. Z odlokom prosvetnega ministra je napredoval na gimnaziji v Kočevju profesor gosp. Mat. Stanonik v I. 8.

Objava.

Ljubljana, 24. sept. AA. V petek dne 26. sept. gospod ban dravske banovine inž. Sernee vsled službene odsotnosti ne bo sprejemal strank.

Durych pred vojaškim sodiščem

Pred češkoslovaškim sodiščem se še ni zagovarjal noben komunistični pisatelj in tudi ne kak komunistični ideolog, ki širi mržnjo proti državi. Zato je javnost tembolj presenečena, ker je vojaško sodišče začelo sodno postopanje proti pisatelju dr. Durychu, iskrenemu narodnjaku in domoljubu, o čegar patriotičnosti in neomadeževanem značaju niko ne dvomi.

Durych je najboljši sodobni češki pisatelj. Nobenemu drugemu češkemu literatu niso nametali pod noge toliko polen in mu z najraznovrstnejšimi ovirami ter spletkami skušali uničiti pisateljski dar, vendar se je Durych posrežilo, da se je ne samo obdržal na površini, ampak celo dvignil visoko iznad nje. Nekaterim sodobnim češkim pisateljem, ki uživajo naklonjenost odločnih činiteľov, ker so jim dali svojo umetnost za dečko, je ustvarila sloves izvrstna in psihološko dobro preračunana trgovska reklama ter iz bogve kakih fondov drago plačani prevodi v tuje jezike. Durych pa si je priboril sloves in priznanje vse češke javnosti z globokostjo svojih del, z neprekosljivo lepoto svojega jezika in z bojevitostjo odločnosti svoje duhovite in jedke satire. Če se težko uveljavljal v češki književnosti že vsak katoliški literat, je veljalo to še tem bolj za Durycha, ki kot pobornik in ideolog katoliške akcije ni našel dovolj razumevanja v katoliških krogih, ki so včasih težko prenašali neizprosno izpraševanje vesti sedanje dobe in niso lahko razumeli tistih novih metod za pridobitev človeških duš, ki jih je kazal v svojih delih. Durych namreč ni samo od Boga navdahnjen umetnik, marveč tudi apostol in prorok v laični obleki, ki prodre s svojimi spisi med propalice, potepuhe, med pristave vseh nasprotujočih si strank, med gospodo in denarne močnejše. Očara jih s svojo besedo, nehoti in neopaženo jim vbudi vest, razblinja jim predsodke do katoličanstva in jih privede tik pred vrata Cerkev.

Izrek, da ni nikdo prorok v svoji domovini, velja za Durycha samo deloma. Zakaj vsa njegova dela morajo ponatiskovati. Ko pa je lansko leto izdal najboljši češki roman »Bloudění (Blodnje), ki je v desetih mesecih doživel že štiri izdaje in nas je presenetila njegova »Božja pot v Španijo«, so ga postavili na zatožni klopi.

V svoji kulturno-verski reviji »Akord« je objavil 1. maja članek z naslovom »Pravičnost«. Po krasno uspešnih proslavah 80 letnice prezidenta Masaryka smatra Durych za svojo dolžnost, da je pozval Masaryka, naj poda svoj avtentični, definitivni in jasni sedanjí nazor o katoličanstvu. Durycha namreč boli, da je protikatoliški tabor zlorabljal Masarykove proslave za boj proti katoličanstvu z izjavami, ki jih je dal Masaryk, preden je bil predsednik češkoslovaške republike, ne da bi se Masaryk proti temu sedaj zavaroval. Razmerje Masaryka kot prvega prezidenta do čl. katoličanov se razlikuje od njegovih odnosov v predvojni dobi, ker so katoličani ponovno dokazali svojo visoko patriotičnost in ljubezen do skupne domovine. Durych prosi prezidenta, naj da jasno javno izjavo svojih sedanjih nazorov o katoličanstvu. Tako pravičnost zahteva interes narodnega spoštovanja vseh državljanov do prvega prezidenta.

V tem smislu končuje Durych svoj članek sledeče: »Ni samo naša potreba, da se spolni ta zahteva. Zakaj življenje duše je večno. Po starih ostanjeh otroci, za njim pa zopet njihovi otroci. Nam gre za to, da bi mogli naši otroci in naši potomci podedovati spoštovanje do prvega prezidenta brez vsake sence in brez trpkosti radi pozabljen ali nedokončane pravice. T. G. Masaryk ni samo prezident nam nasprotnega tabora, ampak je tudi za nas naš prezident in ne bi imelo smisla, če bi se branil potrditi to dejstvo.«

Ta domoljubna skrb dr. Durycha za slavno ime prvega prezidenta je dala čl. vojaški oblasti povod, da ga postavi na tisto zatožni klopi, kjer je nedavno sedel izdajalec Falout in pozneje dr. Dvořák, ki je za denar osvobajal sinove visokih krogov od vojaške službe. Vojaškega zdravnika dr. Durycha so obtožili, da je prekršil disciplino, češ da se obrača kot vojak s tako samozavestnim apelom na prezidenta, svojega najvišjega poveljnika.

Češki narod in svet pa ne pozna majorja dr. Durycha, marveč samo pisatelja in misleca dr. Durycha. Ni dvoma, da so plodovi njegovega duha daleko najvažnejši. Vsa kulturni svet zato pričakuje pravico za enega izmed največjih kulturnih delavcev, za literate svetovnega slovesa in največjega češkega pisatelja dr. Durycha.

—b—

Italija se pripravlja

Dunaj, 24. sept. AA. Današnji »Weltblatt«, glasilo dela krščanskih socialcev ponatiskuje članek »Tirol Anzeiger«-ja, ki poroča o velikih vojaških pripravah Italije na avstrijski meji in pravi: Merodajni krogi naj posvete svojo pozornost dejstvu, da se v vseh območjih dolinah popravlja jo ceste in grade nove. Ceste vodijo na vse višine zapadno od Brennerja. S tem v zvezi so veliki transporti železnice, ki morajo začuditi tudi najmirnejše duhove. Mrzlično se grade nadalje cestišča, ki naj vežejo kraje v notranjosti. Večerj so na več krajev prispeli oddelki vojske, ki so zaposleni pri teh novih gradnjah. Obsejno prebivalstvo je hudo vznemirjeno, ker so to gradnje za izrazito vojno pripravljenost. Prebivalstvo se boji, da bi utegnili burja, ki prihaja iz sosedne fašistične države nazvlic avstrijsko-italijanskemu paktu o prijateljstvu pridrveti tudi na sever.

Politične ekskurzije lorda Rothemera

Proti Poljski — Za Nemčijo in Narodne socialiste

London, 24. sept. as. Lord Rothermere je iz Münchena poslal »Daily Mailu« osebne članek, v katerem označuje veliki uspeh narodnih socialistov pri zadnjih nemških volitvah za začetek nove epohe v odnosih med Nemčijo in drugimi državami. Pravi, da bi narodni socialisti dosegli absolutno večino, če bi se prihodnji teden volitve ponovile. Rothermere stavlja vprašanje, ali naj si svet z ožkosrčnim vztrajanjem pri črkah mirovnih pogodb napravi mlado generacijo v Nemčiji za sovražnika. Kar se tiče nemško-poljskih odnosov, izjavlja Rothermere, da bi imela Nemčija, če jo odškoduje Poljska s koncesijami, braniti vzhodno poljsko mejo proti Rusiji. Od tam proti Poljski nevarnost, ne pa od Nemčije. Pravi vzrok, zakaj je lord Rothermere zavzel Nemčiji in narodnim so-

cialistom prijazno stališče, je pač strah pred boljševizmom, in pa pred nadaljnim naraščanjem komunističnih glasov v Nemčiji. Dalje izjavlja Rothermere, da je Zeneva nesposobna za rešitev manjšinskega vprašanja. Narodno-socialistična vlada v Nemčiji pa bi našla pravo rešitev. Zavezniki pa bi se potem začudili, ker bi našli, da se v Nemčiji razvija mnogo več, kakor priključitev Avstrije. Zelo lahko bi bilo mogoče, da bi se v novi nemški zvezi ne nahajali samo Nemčija in Avstrija, temveč tudi 3 milijoni čeških Nemcev, 3 milijoni Madjarov na Češkoslovaškem in v Romuniji, pa tudi Madjarska sama. Češkoslovaški pa bi pretila nevarnost, da bi jo kar pogoltnil. Nemčija bi tako radi slepote zaveznikov ustvarila podlago za politično kombinacijo, ki bi bila mnogo večja, kakor je Nemčija sploh sanjala med vojno.

Briandovo stališče omajano

Nevolja francoskih parlamentarcev proti politiki Brianda narašča „Hitler, njegov otrok“

Pariz, 24. sept. fr. (Od našega poročevalca.) V svoji depeshi dne 16. septembra sem naglasil, da so nemške volitve francosko politično javnost zelo razburile. Tekom preteklega tedna se je nevolja že bolj natančno oblikovala in ostrina političnih član-kov, ki položaj opisujejo, je naperjena proti Briandu. To ne velja samo za desničarsko časopisje kova »Echo de Paris« ali »Ami du Peuple«, ampak tudi za tako zvano informativno časopisje, ki stoji deloma pod vplivom senatorja de Jouvenela in deloma pod vodstvom bivšega ministra Loucheurja. Tudi levičarski tisk, ki je do sedaj pustil Brianda na miru, ker je izjavil, tako trdi, njihov program, se je začel zelo ostro zaletavati v starega francoskega zunanjega ministra, češ, da je on s svojim pacifizmom povzročil, da bo nemški parlament vseboval tako poglobno visoko število nacionalistov.

Danes bo težko trditi, da ima Briand v javnem mnenju še veliko zaslonbe, še težje pa, da si bo v državnem zboru znal polskati s svojo poznano spretnostjo večino, ki bi ga rešila zatona. V Parizu je javna tajnost, da Briand tudi nima opore v vladi, h kateri pripada. Do sedaj ga Tardieu seveda še ni vrgel čez prag, ker v Zenevi tudi ni ničesar storil, kar bi Francijo dejansko spravilo v podrejen položaj. Razen par zelo lepo zasnovanih govorov na občnem zboru in na banketu novinarjev, ter nekaj več ali manj konfučnih opazk v vprašanju narodnosnih manjšin Briand res ni v Zenevi dosegel ničesar. Njegova Panevropa je bila predana politični komisiji, ki je v svoji sredi izbrala panevropski odbor, ki bo sedaj vprašanje študiral. Tako so pred vojno zidali palačo miru v Haagu. Nikdo več ne dvomi, da je vsaj za enkrat Briandova zamisel Panevroe

izginila v kolobarjih panegirikov, ki so se slišali na zasedanju Društva narodov.

Briand je torej ostal osamljen v svoji domovini. Morda te usode ni zaslužil, ker je vsaj zadnja leta bil iskren v svojih mirovnih stremljenjih.

V parlamentarnih krogih se sliši, da pripravljajo radikalni socialisti v zvezi s socialisti širokopotezno ofenzivo proti vladi. Napad bi ne bil nevaren, če bi Tardieu smel računati na zvestobo vseh desničarskih strank. Tem je pa Briand velika splošna in osebnost, ki so navadno natančno informirane o notranjepolitičnih dogodkih, trdijo v svo vnuo, da bodo desničarske stranke, vključivši Loucheurjevo grupo, obljubile svoje glasove predsedniku vlade, a samo pod pogojem, da se čim preje znebi svojega zunanjega ministra. Verjetno je, da bo Tardieu za tako rešitev dosloven, prvič, ker je on sam pristaš bolj energične politike namram Nemčiji, potem pa tudi, ker ima z Briandom še star račun za poravnati izza časa londonske pomorske razorožitvene konference.

Zelo mogoče je pa tudi, da se bo sestavila nova vlada, v katero bodo vstopili radikalni in iz katere bi se izločili pristaki konservativne Marineve republikanske zveze. Tudi v tej kombinaciji ni več prostora za Brianda.

Vaekakor je velika življenjska tragika v usodi tega francoskega politika. Napoleon III. je podpiral narodno zedinjenje Italije in je priklkal na severu na podlagi istih principov najneizprosnejšega sovražnika. Briand je posvetil svoja vojnova leta ideji miru in bratske sprave med narodi, iz semena, ki ga je sejaj, pa mu rastejo nemške piklahavbe, kot se izraža »Echo de Paris« in njegovo starost bodo pomlajevali Hitlerjevi nacionalisti, njegovi otroci.

Nova vlada v Turčiji

Ismet Paša bo demisijoniral in sestavil novo vlado

Istanbul, 23. sept. or. Govor, ki ga je zadnjo soboto imel v Smirni turški pravosodni minister Mahmud Essad Bej in v katerem je naglasil, da imajo neturški prebivalci v državi samo eno dolžnost: namreč, da so in ostanejo hlapci in sužnji čistokrvnih Turkov, ni samo razgostil vse poštenomisleče inozemce, ampak bo imel tudi svoje politične posledice. Ta justični minister, mimo katerega je neopaženo šlo več stoletij pravnega reda v civilizirani Evropi, je postal nemogoč na kakršnemkoli mestu. Predsednik vlade bo ta slučaj, ki je sam po sebi zelo karakteristično znamenje za kulturno višino, katero si je moderna Turčija baje ustvarila, porabil, da obračuna s svojimi političnimi nasprotniki, ki so se strnili za krilom nove stranke Fethy Beja.

Avijatika

Mathews v Kalkuti

London, 24. sept. AA. Danes opoldne je prišel letalec Mathews iz Allahabada v Kalkuto. Jutri bo nadaljeval polet preko Akjaba v Bangkok. Prispel je v Kalkuto v osmih dneh, to je v istem času kot Amy Johnson in dan prej kot Hinkler.

Nad Atenami ponesrečeni italijanski letali

Atene, 24. sept. AA. Včeraj je italijanska eskadrila 9 letal, ki se je vrnila iz letalskih tekm v Bukarešti, priredila velika predvajanja v zraku. Pri tej priliki sta dve italijanski letali trčili v zraku in treščili na zemljo. En letalec je ostal na mestu mrtel, drugi je bil težko ranjen. Vest o nesreči je napravila na vse meščanstvo težak vtis.

Grandi ne gre na Dunaj

Rim, 24. sept. p. Današnji fašistični listi javljajo, da je italijanski zunanji minister Grandi odgodil svoje potovanje na Dunaj do januarja.

Jugoslovan predseduje kongresu Fidaca

Pariz, 24. sept. AA. Po poročilu iz Coolvera v državi Indiana je bil za predsednika mednarodnega kongresa Fidaca izvoljen jugoslovanski delegat Radosavljević. Tajniško mesto je zasedel Francoz Dandinier, blaginjak je Američan.

Radio Split

Split, 24. septembra. p. V Splitu namerava zgraditi radio oddajno postajo, ki bi služila predvsem turistični propagandi.

Zborovanje dolenjskih kmetov

Novo mesto, 23. sept.

Pretekli ponedeljek 22. t. m. je imela Kmetška zveza za novomeški okraj svoj občni zbor. Sami ugledni kmetovalci, gospodarji napredni, so se zbrali, da spregovore besedo o gospodarskih potrebah okraja in o svoji strokovni organizaciji Kmetški zvezi. — Zborovanje je vodil župan občine Smihel-Stopiče Fr. Brulc. O kmetškem pokretu v drugih državah in pri nas je govoril minister v pokoju dr. Fran Kulovec, primerjajoč ta pokret pri nas z organizacijami drugih stanov. Pozival je na združevanje v svoji stanovski organizaciji in poudarjal moč skupnosti in solidarnosti. Zborovalci so z zanimanjem sledili govorniku in vzeli poročilo z odobravanjem na znanje.

Pri volitvi odbora Okrajne kmetške zveze je bil izvoljen za načelnika župan Franc Brulc, za odbornike pa: Beve Josip, pos. na Kiju, Poglajen Ignacij, pos. v Vel. Riglju, Komljanec Janko, kaplan v Prečni, Munda Josip, ravnatelj Ljudske posojilnice v Novem mestu, Staniša Franc, ml. pos. iz Vinje vasi, Pavlič Anton, pos. v Brusnicah in Kosak Ivan, posestnik v Novem mestu. Za preglednika pa: Stangelj Franc, posestnik v Stopičah in Rifelj Anton, posestnik na Lešnici.

Za tem so posamezni zastopniki krajev poročali o potrebah ljudstva. Pri tem se je vnela živahna debata, ki je rodila sklep, da se resolucije, ki so bile na predlog načelnika Brulca, soglasno sprejete, tičejo se gospodarskih potreb, pisмено formulirajo in predložijo pristojnim mestom. Končno se je še sklenilo privesti večkrat zborovanje članov Kmetške zveze, da se tako skupne zadeve okraja skupno obravnavajo.

Komenska potovka

Smrt Mežnarjeve matere

Komenda, 23. sept.

Prvo nedeljo t. m. je umrla najstarejša žena v naši fari in v okolici sploh. Starost, ki jo je učakala pokojna Marn Ana, vulgo Mežnarjeva mati, je le redko komu dana. Umrla je v 94. letu svoje starosti. Rojena je bila 23. julija 1837. Bila je povsod priljubljena in spoštovana. 24 let je nosila pošto iz Komenda v Kamnik in nazaj do l. 1896, ko je Komenda dobila svoj poštni urad. V Kamniku je bila znana pod imenom Komenska potovka. Pri tem je bila zelo vestna, poštena in postrežljiva. Udovala je bila 44 let. Živela je skromno in varčno. Vso kilr je posvečala svojim 4 sinovom, ki jim je pripravila pot do poštenega kruha. Posebno pa ji je bilo za dušni blagor svojih otrok. Sama je bogudano živela. Bila je članica ženske Marijine družbe. Zadnja leta je bila vsak dan pri sv. maši. Letos po Vel. noči je začela pešati, pri zavesti pa je bila do zadnjega. Za »Slovenca« in »Domoljubca«, ki ju je tako rada čitala in še vedno brez očal, se je zanimala še zadnje mesece. Bog bodi plačnik blagi Mežnarjevi materi!

„Še je pravica na svetu“

Na mesto dosmrtno ječe — prost.

Pod naslovom »Še je pravica na svetu« poroča belgrajska »Politika« o zanimivem slučaju, ki se je dogodil v Južni Srbiji. Neki Todor Zivković, ki so ga splošno klicali »Vampir«, je lani ubil svojo rodno mater in jo nato zakopal v domači kuhinji. Mati je namreč imela večjo množino starih turških lir, ki so pomenile veliko bogastvo; hranila je lire za stara leta, da bi si z njimi lajšala življenje. Sin se je polakomnil bogastva in postal ubijalec rodne matere. Čez teden dni so ljudje za zločin izvedeli, prišla je oblast. »Vampirja« so zaprli in fant je uboj priznal. Povedal je, da mu je pomagal pri zločinu tudi Sanda Salamonović, ki so ga nato seveda tudi zaprli. Zastoj je Salamonović trdil, da nima z zločincem ničesar skupnega ter da je čisto nedolžen. Oba sta bila obsojena na dosmrtno ječo.

Vsled priziva zagovornika in državnega tožilca je višje sodišče sodbo spremenilo in obsodilo »Vampirja« na smrt, dočim je glede Salamonovića ostala sodba neizpremenjena: moral bi sedeti do svoje smrti v ječi.

Salamonović je vedno trdil, da je čisto nedolžen, zato se je njegov zagovornik tudi proti tej sodbi pritožil. Res je prišlo do ponovne obravnave, sedaj pred porotnim sodiščem. Razprava je trajala ves dan, zvečer pa je sodišče izreklo oprostilo sodbo. Sodišče je ugotovilo, da ni za krivdo Salamonovića nobenih dokazov razen trditve »Vampirja«, da je bil tudi on zraven pri uboju. V resničnost teh trditve pa sodišče nikakor ni moglo verjeti, zato je bil Salamonović oproščen in takoj izpuščen na svobodo. Ko je odhajal na prosto, je veselo vzkliknil: »Je pravica na svetu, ki vselej zmagala!« Tudi »Vampirja« ni doletela smrtna kazen, ker je že pred tem umrl naravne smrti — za jetiko.

Izpred novomeškega sodišča

Novomesto, 23. septembra.

Dne 23. septembra je bil pri tujkaznem sodišču obsojen od petorice po št. 167. kaz. zak. na 12 let ječe in trajno izgubo državljanstvih častnih pravic, Kralj Jože iz Mlake št. 10 občina Podzemelj pri Črnomlju, banovina Savska, ker je umoril dne 24. julija l. l. svojo maečo, s katero sta se prepirala radi užitka.

Strela ubila kravo

V nedeljo zjutraj se v Straži ubila strela posestniku Jegriču plemensko kravo, njega pa omamila, tako da je obležal nezavesten. Škode ima 3000 Din.

Pri astmi in boleznih srea, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozni in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef-grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef-vodo« zginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mlad dijak ubit v vinogradu

Čuvaj mu je prekal črepinjo — Radi nekaj grozdkov izgubil življenje 15 letni tretješolac

Maribor, 24. septembra.

Tam sredi lepih in mičnih vinogradov okoli Racerjevega dvora nad Schneiderjevim vinogradom se je bilo zgodilo. V okolju težko obloženi trsi, ki oznanjajo lepoto bližajočih se trgalvenih dni; in klopotače klopotev odjekla proti Kamnici, Wolfzethu in še naprej v vse smeri. Sredi vraga tega je utrnilo mlado življenje: Z razbito lobanjo, iz katere so pljusnili možgani ter se premešali s krvjo in zemljo, z nožem v desnici, z grozotno spadenim obrazom in silovito rano nad levim očesom, ki daje slutiti, da je bil zadan usodopolni udarec s sekuro. Kako se je bila dopolnila tragika mladega fanta in zakaj?

Kaj pravi vinogradov paznik?

Davi je prišel na tukašnje orožniško poveljstvo paznik vinogradov v tumašnji okolici nad Racerjevim dvorom ter obvestil orožništvo o dogodku. Izpovedal je, da je obhodil Schneiderjev vinograd večeraj okoli 16 in da ni na dotičnem mestu ničesar opazil; ko pa je davi okoli 6 let mimo Schneiderjevega vinograda, se mu je nudila pretresljiva slika: okoli 17—18 let star fant, očitno dijak, je ležal zleknjen na tleh, v krvi in mrtev ter z nožem v desnici. Na podlagi te paznikove izpovedbe sta bila o najdbi neznanega mrtveca obveščena tukašnje državno tožilstvo in pa predstožništvo mestne policije.

Kaj je ugotovila komisija?

Ob 1 popoldne se je podala danes na lice mesta komisija, da ugotovi dejanski stanje.

Na komisiji so bili namestnik državnega pravdnika gosp. Sever in preiskovalni sodnik dr. Grmovšek, krčevinski župan Peklar ter policijski nadzornika Cajnko in Macarol. V notranjem žepu ubitega dijaka so našli denarnico s 25 Din in urnik, na katerem je bilo zapisano ime Stane Bezjak, na nekem drugem lističu pa ime Franc Jeršnik. V desni roki je držal nož, s katerim je očitno rezal grozdje.

Poljski čuvaj prizna, da ga je on usmrtil.

Komisija je skušala dobiti od poljskega čuvaja Rudolfa Pečenika, ki je bil tudi navzoč, točne podatke. Tedaj je pristopil k Pečeniku krčevinski župan Peklar in dejal: »Kaj bi skrivaj priznal odkrito, kako je bilo.« nakar je Pečenik priznal, da je on usmrtil dijaka ter opisal dogodek sledeče:

Kako je bilo.

Včeraj okoli 5 popoldne je opazil poljski čuvaj Pečenik ob Schneiderjevem gozdu tri mlade fante, od katerih eden je držal v rokah aktivko, napolnjeno z grozdom. Ko so zapazili, da gre čuvaj v smeri proti gozdu, so pričeli bežati, in sicer

sta se pogrnala dva v levo stran, tretji pa v desno. Pečenik je bil mahnil za poslednjim, ga dohitel in zmahnil proti njemu palico, okovano na koncu s 7 cm dolgo železno konico. Udarec je bil tako silen, da se je palica prelomila in da se je fant zrušil na tla. Iz prebite lobanje so pljusnili možgani po zemlji, iz rane je pritekla kri. Kmalu nato je fant podlegel poškodbam. Pečenika je po lastnih izpovedbah pekla vest. Ljudje so videli, kako je taval snoči in davi okoli omenjenega mesta, kjer se je izvršil opisani uboj, dokler se ni odločil iti v mesto in prijaviti slučaj tukašnjemu orožništvu, ki ga je radi suma pridržalo. Pečenik, ki je star 29 let in doma iz Krčevine št. 76, je prevzel čuvajsko službo 12. t. m. in je bil pred tem točaj v kavarni »Astoria«. Kot točaj je bil zelo vesten in kot »Tausendkünstler« zelo priljubljen, tako pri lastniku kavarne, kakor pri tovarših. Pečenik je brat šolarja Franca Pečenika, ki se je pred večerajšnjim težko ponesrečil v Zgornji Polskavi.

Usmrčenec je gimnazije Stanko Bezjak.

Okoli 17 se je posrečilo ugotoviti identiteto usmrčenca na podlagi prijave zasebnice Jere Kranje iz Plinarniške ulice 13 tukašnji policiji. Prijavila je, da je večeraj popoldne odšel od doma, pri njej stanujoči 15 letni tretješolac Stanko Bezjak in da se doslej še ni vrnil domov.

Na podlagi njenega opisa se je moglo točno ugotoviti, da je usmrčenec zares Bezjak, kmetški sin doma iz Sterjancev pri Veliki Nedelji. Njegovo truplo so prepekali v mrtvašnico na mestno pokopališče na Pobrežje, kjer je izvršil obdukcijo dr. Hribar. Pogreb se bo vršil bržčas v petek popoldne, po dogovoru s starši, ki pridejo jutri v Maribor. Bezjak je posejal tretji razred tukašnje gimnazije in je bil zelo pridni dijak.

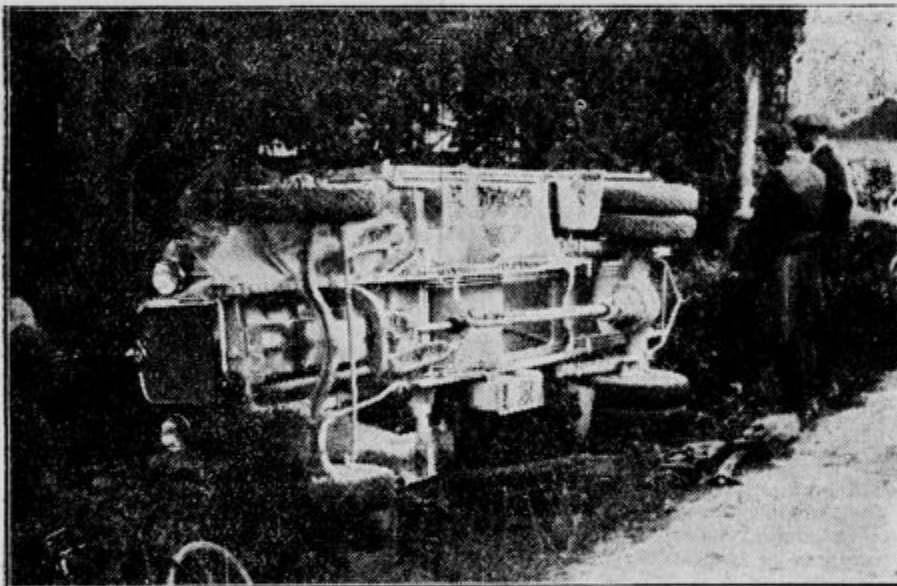
Vest o uboju se je hitro razširila po vsem mestu in povzročila veliko razburjenje.

Še en uboj pri Mariboru

Maribor, 24. septembra.

Snoči so pri posestniku Čepu v Križevniku pri Sv. Marjeti ob Pesnici mlieli sadje. Pri tem poslu je bilo zaplesanih več delavcev. Okoli 23 je prišel med nje tudi 22letni viničarski sin Marlin Ploj od Sv. Marjete pri Pesnici. Ker ni bil povabljen, ga je navzoči posestnik Jurij Zavernik pozval, naj gre spat. Ploj ni hotel oditi. Zavernik pa je stopil proti njemu, nakar je Ploj zgrabil žepni nož, ter zabodel Zavernika enkrat pod rebra, z drugim sunkom pa v desno stran pleč. Zavernik je kmalu nato podlegel poškodbam. Ploja so aretirali ter izročili sodišču, na lice mesta je odšla komisija iz Maribora, da ugotovi dejanski stan.

Smrtna avtomobilska nesreča

Blizu vasi Šratovec pri Gornji Radgoni se je 19. t. m. zgodila težka avtomobilska nesreča.

Na sliki vidimo prevrnen avtomobil šolarja Jurija Heitra iz Gradca. — Na avtomobilu se je vozilo 5 oseb s šoferjem vred. Štirim se ni nič zgodilo. Šoferjevo ženo pa, ki je stala na stopnici na desni strani vozila, je avtomobil ob nesreči pokopal pod se z vso težo, s katero je bil naložen. Bilo je na njem

naloženih 12.000 steklenic s slatino, ki jo je šofer vozil v Gradec. Uboga žena je bila seveda takoj mrtva. Zapušča poleg moža hčerko edinko. — Avtomobilu pa se ni skoro nič zgodilo.

Nesreča je nastala takole: Na preozki cesti sta se srečala dva težko naložena avtomobila. Ker je bila cesta ozka in v ovinku, je nesrečni avtomobil z zunanji dvema kolesi zavozil v kup gramoza ob cesti ter se prevrnil.

Sramotno poglavje

Uboj pred mariborskim senatom.

Maribor, 24. septembra.

V Zgornjem Podložu je bilo. Fante so se bili pozno v noč zabavali v gostilni pri Stefančiosu, nato so pa skupno odhajali domov. Skozi nočno tišino so odjeknile psovke; nato se je čulo kakor spopad, potem pa težak padež na zemljo. V mlaki krvi se je zrušil na tla Ivan Rodošek; tri dni pozneje je umrl na posledičnih smrtonosnih poškodb. Kot krivca so zaprli 45 letnega čevljarkega pomočnika Jerneje Korošca, ki je večeraj sedel na zatožni klopi radi zločina zoper življenje in telo. Korošec se zagovarja s silobranom; izpoveduje, da ga je Rodošek začel pred gostilno pri Stefančiosu

suvati, nakar je pričel bežati; Rodošek da je tekkel za njim. Iz strahu, da ga Rodošek ne ujame, je potegnil iz žepa čevljarški krivec, ki ga je slučajno imel pri sebi, ter ga porinil zasledovalcu v trebuh. Pokojni Rodošek pa je pred smrtjo, ki je nastopila radi vnetja potrebušnice, izpovedal, da je šel iz gostilne Stefančioske skupaj s Korošcem, Vednom in bratom Srečkom. Ko so dospeli pred Formanovo gostilno, se je Korošec naenkrat okrenil ter mu brez besede zasadil krivec v trebuh. Tudi izpovedbe priče ne prinašajo jasnosti glede tega, kako je prav za prav dogodek natančno potekel. Razpravo je vodil sodnik okrožnega sodišča Zemljič, Kolšek in dr. Ažman prisodniča. Obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Hojnik.

Obloženi Korošec je bil obsojen na 10 mesecev strogega zapor.

Došla je nova pošiljka

razne kuhinjske posode v razni prvovrstni kvaliteti do največjih velikosti in po najnižjih cenah. Oglejte si bogato zalogo pri tvrdki z železino

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljano

Sv. Petra cesta 33

Spomenik hvaležnosti Franciji

Belgrad, 23. sept.

Belgrajski občinski odbor se je v zadnjih tednih zelo zavzel za povoljno rešitev postavljanja novih in potrebnih spomenikov v prestolnici. Osmovan je bil poseben odbor, katerega člani so poleg občinskih funkcionarjev posamezni likovni umetniki, književniki in zastopniki največjih dnevnikov. Do sedaj so imeli že več sej, na katerih je bil obravnavan obsežen material o spomenikih, ki bi jih prestolnica morala imeti. Vsi belgrajski dnevniki so temu pripravljeni s tovrstno anketo šli zelo na roko in pripravili ugoden teren za končno rešitev. Belgrad do danes kot središče tako herojske in zmagovalne države, kot je Jugoslavija, ni imel niti zdaleč dovolj in primernih spomenikov in je bil v tem pogledu celo daleč za najmanjšimi provinciškimi mesti. V najbližji bodočnosti pa bo ta vrzel občutno zamašena.

Na zadnji občinski seji, ki se je vršila pred par dnevi, je bilo končno veljavno sklenjeno, da se postavi na enem najizbranejših mest mogočen spomenik hvaležnosti Franciji. Stare srbske simpatije do Francozov in njihove kulture so splošno znane. Posebej v svetovni vojni so zrastle do najvišje mere. Zato ni nerazumljivo, ako je za ta spomenik izbrano mesto sredi novega Kalemegdanskega parka v frontu proti mogočnemu Geografskemu institutu v stari kalemegdanski trdnjavi. Postavljen bo v cvetlični rotundi na terenu, kjer je nekdanji Karadorjev spomenik.

Na ta spomenik je prestolnica že dolgo mislila. Že pred več leti je bil sestavljen poseben odbor, ki naj bi oskrbel njegovo postavitve. V njem so bili po večini višji akademiki, ki so študirali v Franciji. Sedaj je prišlo do končne ustvaritve tega načrta in 11. novembra, na slavnostni dan premirja, bo na zgoraj omenjenem mestu odkrit spomenik hvaležnosti Franciji. Delo je prevzel naš največji plastični umetnik, g. Ivan Meštrovič. Spomenik bo po obsegu ogromen, največji v celem Belgradu. Izredno dinamična bo njegova višina (14 m).

Omenjam, da bo odkritju spomenika na dan 11. novembra prisostvoval zastopnik francoske vlade in več francoskih višjih vojnihih zapovednikov, ki so se v svetovni vojni borili na Balkanu. Celo g. Aristid Briand je povabljen na to splošno narodno svečanost. Poleg omenjenih bodo prišli še zastopniki posameznih francoskih narodnih organizacij, univerz in dnevnikov. Enajsti november bo prazničen dan spontanega zaupanja in prijateljstva do francoskega naroda, ki je tolikokrat v zgodovini pokazal velike mere požrtvovalnosti in ljubezni do na Balkanu živčih in do nedavna zatiranih Slovanov.

Požar v Topolovcih

Slovenska krajina, 22. septembra.

Po hudih nalivih v nedeljo se je naredilo v ponedeljek lepo jutro in ljudje so z zadovoljstvom segli po poljskem delu. Sicer je pa ravno čas, da pospravimo zadnje pridele celotnega truda pod streho. V to enakomernost kmečkega vrvenja pa je posegel turoben glas gasilskega roga: Ogenj! Zdrznili smo se. Kje?

Kmeti Vogrinčiču Mihaelu iz Topolovec se je vnelo na nepojasnjen način gospodarsko poslopje in hiša. Vse je bilo iz lesa in krito s slamo, zato so se morali gasilci skoraj izključno omejiti na lokaliziranje požara. Pogorela je streha in vse, kar je bilo nad stropom hiše in hlevov, pogorel je popolnoma do tal skedenj z vozom, dve brani, mlin za zrnje čistiti (bintce), slamoreznica, seno, otava, nekaj slame.

Zavarovano je bilo na 15.000 Din, škode je ogromno več.

Kako se je zgodilo? Vsi so bili od doma, le gospodar je pasel doma krave. Naenkrat začuje krik: Goril in v enem samem plamenu je celo poslopje.

Ogromen dolg od prej, sedaj ta nesreča — vse to je spravilo celo družino v obupen položaj. Imajo sina pri Salezijancih v Turinu in pričakovali so ga ravno te dni domov. Toda žalost in obup bosta prevzela nesrečnega sina, ko bo zagledal črno pogorišče in solzne oči svojih dragih. — Pomagajmo jim!

Požar pri Mislinjah

Slovenj gradec, 23. sept.

V četrtek 18. t. m. je okrog polb zjutraj izbruhnil požar na hiši posestnika Antona Merhart v Zgornjem Dolcu obč. Mislinje. Hiša je bila popolnoma lesena ter je pogorela do tal. Na pomoč došlo gasilno društvo iz Mislinja je s pomočjo sosedov in domačinov z vztrajnim gašenjem moglo rešiti ostala gospodarska posloparska poslopja. Požar je nastal na ta način, da je dekla zakurila v krušno peč za peko kruha, nato se pa za nekaj časa odstranila iz kuhinje v hlev, ko pa je prišla nazaj, je bilo že nad kuhinjo vse v ognju ter je plamen segal že na podstrešje. Nad pečjo je bil samo malo naprej vzbočen obok, tako, da je dim šel prosto na podstrešje in šele potem po lesenem dimniku na prosto. Na podstrešju je bilo dosti gorljivih stvari in so to pot mogle tudi iskretleti iz peči na podstrešje, kjer se je vnelo. Posestnik trpi 70.000 Din škode, katere je deloma krita z zavarovalnino za 30.000 Din pri zavarovalni družbi Herceg-Bosna v Zagrebu.

Požar pri Storah

Store, 23. septembra.

V ponedeljek zvečer je začelo goriti poslopje in hiša posestnika in delavca Lubeja v Straži pri Storah. V teku ene ure je ogenj upepelil poslopje do tal in je zgorel ves letošnji poljski pridelek, tako da še sedaj nimajo niti živeča za vsakdanjo hrano. Ljudje so prihiteli na pomoč, a ker ni bilo vode v bližini, jim ni bilo mogoče pogasiti, posebno še, ker je bilo večinoma vse leseno in krito s slamo. Kako je požar nastal, se še ni ugotovilo. Nesreča je za reveža tem bolj občutna, ker ni imel poslopja zavarovanega.

Bolečine - zbadanja

v KOSTEH, MIŠICAH

UDIH — ZOBEH in GLAVI

odstranja že po prvi masaži

izdelek

„ALGA“ 1 steklenica Din 16.—

za masažo

Kaj pravite?

V Ljubljani se vedno izhaja dnevnik z naslovom »Slovenski Narod«. Ta dnevnik se občasno rad postavlja s svojo imenitno tradicijo in zgodovino. Delno je ta njegova samohvala npravičena, zakaj pred dobrimi 20 leti se je ta list — ki pa je bil seveda v rokah drugih lastnikov, kakor dandanes — res docelo častno boril za slovenski jezik. Ali Josip Jurčič in dr. Ivan Tavcar se že davno sprehajata po nebeskih tiradah in upamo, da sta tam varna pred vsakdanjim branjem sedanjega »Slovenskega Naroda«. Zakaj ta list je do današnjih dni pozabil že vse, kako odločno se je boril — v popolni slogi s »Slovencem« in z vsemi slovenskimi listi (izjema je bil le nemškulski list »Stajerec«) za pravice slovenskega jezika v osnovnih in srednjih šolah in za slovensko vseučilišče.

Dne 22. t. m. je priobčil »Slovenski Narod« članek, v katerem ugovarja »Slovenec« zahtevi, naj bodo pravice slovenskega učenega jezika na slovenskih srednjih šolah neokrnjene in naj se ne uvajajo šolske knjige s srbohrvaškim učenim jezikom. Z argumenti pametne vzgoje je »Slovenec« podkrepil to svojo zahtevo. »Slovenski Narod« sicer ni šel tako daleč, da bi v splošnem nastopil proti slovenskemu učenemu jeziku, pač pa trdi, da so slovenske učne knjige drage in slabo sestavljene. Recimo, da je to res (kar pa prav gotovo ni), potem je nova srbohrvaška učna knjiga za nemščino za III. razred srednjih šol za slovenske dijake skoro neuporabna. Cena 20 Din, ki so jo dali naši dijaki za knjigo, je precej vržen denar, saj se bodo morali zelo lepo mučiti, da se naprej nauče najbolj priprošnih srbohrvaških slovnih terminov in jih prevajati v nemščino, ko slovenske že znajo iz osnovne šole.

Pospejevanju jugoslovanske ideje pa taki članki v »Slovenskem Narodu« prav nič ne koristijo. Prav tako so profinjenosti, kakor licenčni članek v isti številki in rubriki tega lista, kjer drug članek na hincski način zagovarja — celo kugo! O zahtevi, naj bi se v matematiki uvedla skupna terminologija s Srbi in Hrcati, se članek ne izraža natančno. Nimamo nič proti temu, ako Srbi in Hrcati nadomestijo nekatere svoje nenarodne termine z narodnimi, pa čeprav si jih izposodijo pri Slovincih. Bojimo pa se, da članek misli obratno, namreč naj Slovenci opustimo svojo in prezmamo srbohrvaško. Če bi se ta zahteva uresničila, si kar predstavljamo že lepe šolske uspehe. »Slovenski Narod« je v zmoli ali pa zmota z namenom in hote brani.

Koledar

Četrtek, 25. septembra: Kamil in tovariši: Kleofa; Firmin, škof.

Osebnosti

— Advokatski izpit. G. dr. Rihard Rom iz Kočevja je napravil v petek 19. t. m. advokatski izpit s prav dobrim uspehom pri viš. drž. sodišču v Ljubljani.

— Cerkevno odlikovanje. G. Alojzij Pohar, superior misijonske hiše pri sv. Jožefu nad Celjem, je bil imenovan za konzistorijalnega svetnika lavantinske škofije.

— V prosvetni službi so poleg že včeraj objavljenih še premešeni: Milan Stoller, profesor II. ženske gimnazije v Belgradu, 7. skup. I. kat., na I. žensko gimnazijo v Belgradu; Ivan Auer, profesor gimnazije v Slavoniji Požegi, 7. skup. I. kat., na gimnazijo v Karlovcu; Vincenc Vernik, suplent gimnazije v Plevlju, 9. skup. I. kat., na gimnazijo v Kranju in Rudolf Drobne, suplent gimnazije v Banjaluki, 9. skup. I. kat., na gimnazijo v Mariboru.

Novi grobovi

† Podlpa pri Vrhniki. V petek 19. t. m. je umrl Brkič Jereb v starosti 23 let. O njegovi priključnosti med nami je pričala obilna udeležba od strani glasilcev, pevcev in drugih, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. N. v m. p.

Mala kronika

★ Na izvajanja »Jugoslovana« glede našega načelnega stališča v nacionalnodržavnem pogledu kot katoliški je odgovorjeno že z našim večerajšnjim odgovorom »Jutru«.

★ Podrobni učni načrt za osnovne in meščanske šole je bil te dni razposlan vsem gg. župnikom, kaplanom in katehetom ljubljanske škofije potom škof. ordinariatu. Cena 16 Din. Kdor ga ni prejel in ga želi, ga lahko naroči pri ordinariatu. — (Glede IV. razreda osnovnih šol pravi načrt takole: Zelo naravno je, da bi se v šolskem letu 1930-1931 vršil pouk krščanskega nauka, ki je v bistvu vedno enak, pri učencih, kateri so se v III. razredu učili po starem katekizmu, po isti knjigi tudi še v IV. osnovnem razredu. To velja zlasti za kraje, kjer bi duhovnik težko dosegel, da bi stari kupili tudi za te učence novi katekizem. Stare knjige je na razpolago pri ordinariatu še 1500 izvodov. Cena kot novi knjigi 16 Din.)

★ Velikanski uspeh. Akcija Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani za izdajanje knjig proti mesečni naročnini ima zares zaslužen uspeh. Veliko število navdušenih pisem priča za to, kako je bila ta akcija pri nas potrebna. Tako piše n. pr. neki učitelj iz dežele: »Častitam k briljantni ideji o izdajanju knjig. S tem ste prekosili mnoge književne družbe po kakovosti in cen. Upam in želim, da najdete tudi primeren odziv iz ljudstva. — Za sebe pa, da si danes materijalne prilike državnega uradništva težke, naročam ono kombinacijo, ki jo priporočate v svojem prospektu pod zaglavljem »Slovenski inteligenci«. — Teh 45 Din za omenjene knjige si bom že na kak način pritrjal. Želežim Vam v tej koristni akciji obilo uspeha, beležim z odličnim spoštovanjem F. K. učitelj. — Ne pozabite, da je Vaša dolžnost, odpisati takoj naročnico. Če pa se niste prejeli prospekta, ki ga razpošiljamo zastonj, ga nemudoma zahtevajte od Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani!

★ Delavec Podravske doline. Vsi na delavski tabor, ki se vrši v nedeljo 28. t. m. pri Sv. Ožboldu ob Dravi. Ob 9 v. m. masa, nato tabor. Govorila: Jan Sedivy; Delavstvo in katoliška akcija, in J. Rozman; Delavska kultura in gospodarstvo. Podravska dolina, strni se v eno celoto!

★ Zanimanje za Jadran. V Dubrovnik je prišla skupina pevcev iz Švice. Meščani so jih lepo pozdravili, domače društvo jim je podelilo pozdrav. Svarčili so namenjeni dalje v Boko Kotorsko in v Črno goro. — V Split bodo prišli v začetku oktobra razni slovenski zdravniki, ker se bo v Splitu vršil kongres slovenskih zdravnikov, ki bo trajal dva dni.

★ Tudi v kmetskih šolah preveč učencev. Brali smo v zadnjih dneh o silnem navalu učencev na vse srednje šole v državi; zlasti gimnazije so prenatrpane. Toda tudi na kmetskih šolah ni v tem oziru nič boljše. V poljedelsko šolo v Križevcih se je letos prijavilo trikrat toliko učencev, kolikor so jih mogli sprejeti. Sprejeli so jih le 40.

Dve smrtni nesreči v Trbovljah

Enega ubila elektrika — Drugi ubit pri rudniku

Smrtna nesreča od električnega toka v hlevu.

V torek okoli poldneva se je pripetila grozna nesreča v hlevu mesarja in goslinčarja g. Jakoba Božiča, kjer je električni tok enega ubil, drugega pa poškodoval. G. Božiča njegovi stanovanski najemniki radi pomagajo pri gospodarstvu.

Tako sta tudi ta dan pomagala pri raznih gospodarskih poslih 68letni rudniški vpokojenec Ivan Smodič in brezposelni rudar Frane Kropelj, ki se je pred kratkim vrnil iz Francije, a ni se mogel dobiti dela pri rudniku. Po malici v kuhinji sta se upotila v hlev, da ga očistita nesnagne. Pri tem je pa že eden od obeh prišel v stik z električno žico, na njegov kile mu je drugi hotel pomagati, da ga reši. Vsekakor sta bila pa zvezana z žico ter s krikom popadala na tla.

Smodič se je v smrtnem boju mučil celi dve uri. Poskusi z umetnim dihanjem so ostali brez uspeha. Kropelja, ki mu je gotovo pomagala njegova močna in zdrava narava, so pa v težkem stanju prenesli v rudniško bolnišnico, kjer se je pomagoma žež noč opomogel in bo danes bolnišnico zapustil.

6letni otrok pod avtomobilom

Ljubljana, 24. sept.

V vasi Pudožu, v občini Stari trg pri Ložu, se je danes dopoldne pripetila strahovita nesreča, katere žrtev je postal majhen otrok. Nesreča je gledalo več vaščanov in tudi oče uboga otroka, ne da bi mu mogli kaj pomagati. Šestletni Francek Nele je šel s svojim očetom, čevljarjem mojstrom, na izprehod okoli devatih. Oče je tedaj poslal otroka domov. Malček se je obrnil in stekel preko ceste proti domu. Prav tedaj pa je pridrel izza ovinka pri Rozinovi žagi po cesti neki avtomobil, zgrabil otroka s kolesi in ga vlekel v naglem diru približno 30 metrov daleč, dokler se ni končno ustavil. Oče in drugi vaščani so bili seveda takoj pri otroku in ga izveliki izpod avta. Otroka pa je bil nezvesten in strašno potolečen ter krvav. Avto je otroka prepeljal nato nazaj v Lož k zdravniku dr. Raznožniku, ki je otroka obvezal. Otroka pa je bil tako zelo poškodovan, da je zdravnik naročil, naj otroka takoj pre-

Kaj se je z njima zgodilo, se prav nič ne zaveda, samo od elektrike ožgane roke in praske po obrazu pričajo, da je prestal težke bolečine. Tudi mrtvi Smodič je ves osmojen.

To je že drugi slučaj enake nesreče od električnega toka, ker je napeljava žic narejena še po starem načinu izven omela. Žice čez leta, posebno v hlevih radi soperice polagoma zarjave in se tako tudi pretrgajo. Tako so nesreče neizogibne.

Smrtna nesreča pri rudniku.

Se se je povsod govorilo o nesreči po elektriki, že je šel po dolini glas, da se je pod vzpenjačo, ki vodi iz III. etaže proti železnemu skladišču, smrtno ponesrečil rudar Nadrah Leopold, oče štirih nepreskrbljenih otrok.

Po vzpenjači so spustili nizdol železke, napolnjene z deskami. Po tiru je pa vozil proti vzpenjači Nadrah v vozičkih drugi material, ki naj bi se odpravil po vzpenjači na gornjo etažo. Podlaga, s katero zavirajo vozičke, pa že menda ni prišla in držala, vozički so se zaleleti ravno na mostu v nizdol pridrvelo ceko z deskami. Nastal je karambol, in cicka se je prevrnila na Nadraha.

peljejo v ljubljansko bolnišnico, če mu bo še mogoče rešiti življenje. Ob 3 popoldne je bila ljubljanska reševalna postaja telefonično obveščena iz Starega trga in takoj je odšel v Loško dolino reševalni avto. Ljubljanski reševalci so vozili predvračajšnjim prav po isti cesti in še malo dalj, namreč na Kozji vrh pri Prezidu, o čemer smo včeraj poročali. Kakor predvračajšnjim, tako so tudi danes reševalci v vsej meri izvršili svojo dolžnost ter vsa dolgo turo tja in nazaj, to je 151 km, prevozili v štirih urah, kljub temu, da so imeli nazaj grede maleda ranjenčka. Nesrečni otrok je bil malo pred sedmo uro v ljubljanski bolnišnici. Njegovo stanje pa je skoraj brezupno, zakaj poškodovan je močno na glavi in po vsem telesu. Po naših informacijah ob 8 zvečer je stanje povišeno otroka tako, da bo težko dočkal jutra.

Ime avtomobilista, ki je otroka povozil, je znano. Menda je to neki ljubljanski trgovski potnik.

Gjuriša sta bila obsojena vsak na 1 leto in 2 mesece stroga zaporja ter na 600 Din denarne kazni.

★ Koča na Crni prsti. Slovensko planinsko društvo naznanja, da se bo zaprla Malnarjeva koča na Crni prsti dne 26. t. m.

★ Ricardo Zamora o »Ovomaltinu«. Ta polveljnik španskih nacionalnih sportnikov piše: »Če bi ne bilo sredstva »Ovomaltinu«, bi se moralo iznajti. Prednosti take koncentrirane krepilne hrane ne smejo biti neznane nobenemu sportniku, ki mora večkrat preizkusiti svoje odporne sile.«

★ Kresival. Z nekakim posmehom omenja današnji moderni svet zdravila in zdravstvene pripomočke, ki so jih v pradavnih časih uporabljali in predpisovali razni zdravniki. Toda s tem se jim večkrat zgodi nemala krivica, kajti tudi današnja zdravniška veda ne more utajiti, da ni v teh zdravilnih sredstvih stare dobe nikake zdravilne moči. Omenjamo samo ekstrakt drevesa pinije. Ze Eskulapeji učenci so poznali njega zdravilno moč proti bronhialnim kašalom in omotičnosti. Najboljši dokaz za gorjo trditve je okolnost, da so boga zdravilstva vpodabljali s storžem pinjinega drevesa. Sedanja moderna veda je pa znala iz tega ekstrakta izločiti vse snovi, ki vzbujajo dražljivost, porabila pa samo čiste zdravilne snovi, ki nam jih nudijo pod dobroznanim imenom »Kresival«.

★ Viktor Sedej, gostilna in vinotič v Kolo-dvorski ulici, priporoča in toči pristna Stajerska, dolenska in dalmatinska vina, hrana izborna, kosilo in večerja skupaj od 12 Din do 20 Din.

★ Spominjajte se »Doma slepih!« Položnica št. 14.672.

★ A. Černivec, Peldelna računica za osnovne šole, I. in II. del (ločena kakor doslej). Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani pripravljajo novo izdajo gornjih dveh knjig, po katerih je bilo že delj časa stalno povpraševanje. Knjigi, prilagojeni novemu učnemu načrtu, je pregledal tudi že Glavni prosvetni svet; nista pa odobreni kot učni knjigi, ker se po učnem načrtu v I. in II. razredu osnovnih šol ne sme razen čitanki rabiti nobena druga knjiga pri pouku v šoli. Prav dobro pa bosta Računice služili učencem kot pomožni knjigi doma. Praksa je pokazala, da sta knjigi b r e z p o g o j n o potrebni; zato se je Zaloga odločila za novo izdajo. Obe knjigi bosta na razpolago takoj prve dni oktobra tega leta, založnica pa sprejema naročila že sedaj.

Tajna modre in previdne dame.

ki se ji vse divi v družbi, je dnevna poraba dobro dišeče in zanesljivo negujoče »Isia« umivalne soli, izdelek saline Bad Ischl. Vsakdanja poraba tega sredstva daje zanesljiv občutek dovršene nege. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d., Zagreb 3.

Naše dijaštvo

Svet slušateljcev ljubljanske univerze sporoča vsem akademikom, da je predsedstvo prevzelo redne posle od poletniškega odbora. Informacijska pisarna posluje dnevno od 9.30—12 v avli univerze, ki daje novincem vse informacije o vpisu, domovih, menzah, privatnih stanovanjih in privatnih kuhinjah ter o službah. Javite vse želje glede urada dela, svoje potrebe in zahteve. V pisarni se dobe tudi članske markice za ceno 4 Din, s katerimi se morete poslužiti vseh ugodnosti, ki Vam jih nudi Svet slušateljcev ljubljanske univerze.

Poizvedovanje

Izgubila se je zlata zapetna verižica. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi v upravi »Slovenca«.

Vsak gospodar

mora svoje jesenske posevke pognojiti z izbornim Germisan-gnojilom za setev!

Naroča se pri tvrdki

»Chemotechna«, Ljubljana, Mestni trg 10.

Ljubljana

Voziček trave - simbol napredka

Ta teden so kosili drugo otavo na mestni senožihi na Hrvatskem trgu. Nepoučeni ljudje pravijo sicer tej senožihi park, ker je tam nekaj grmovja in dve, tri klopice, vendar je to le navadna senožeta, na kateri se križata dve stezi. Košnja na tej senožihi je bila, hvala Bogu in lepemu vremenu, obilna in more biti mestna občina z njo povsem zadovoljna. Vrli kosci so nakosili zvrhan voziček trave. Ako mestna občina redi zajce, bo ta zelena krma morda zadostovala za ves teden. In čigava je predvsem zaslug, da je bila košnja na tej senožihi tako obilna? Tukaj se je najbolj izkazalo, koliko koristnega more doseči pre-poved, naj se otroci ne igrajo po mestni travi in naj ne skačejo po njej. Res je, niti en otrok se ni upal letos na to travo, tako skrbno so pazili stražniki in pazniki. Saj ta senožeta ni namenjena otrokom, temveč je »gospodarsko podjetje za pridobivanje trave«, kakor se mor-da glasi kak uraden naziv mestne občine. Za otroke pa so le štiri stene v majhnih ali večjih stanovanjih v okolici te senožihi in tudi v mestni stanovniški kasarni na Jegličevi cesti. Mestna občina tudi nima dovolj kreditov, da bi za te otroke dala napeljati kup peska sredi te senožihi. Saj to bi le oviralo promet in otroci so le za napoto in pa, da delajo škodo! In končno: ali je treba nam, ljubljanskim pur-garjem, res posnemati vsako neumnost, posebno pa še tisto, ki so si jo izmislili Nemci s tako zvanimi »otroškimi parki«?

★ Vsi lastniki navadnih koles (biciklov), ki stanujejo v okolišju uprave policije v Ljubljani, se pozivljajo, da prijavijo najkasneje do 10. oktobra 1930 svoja kolesa na najbližji varnostni stražnici. Navesti je treba ime, poklic in natančen naslov lastnika, znaniko in tovarniško številko kolesa ter dan nabave kolesa.

★ Violinski koncert virtuozu Karla Rupla. V petek dne 3. oktobra nastopi violinski virtuos Karel Rupel po vseh svojih končanih študijah prvokrat pred našim občinstvom na samostojnem koncertu. G. Karel Rupel je kot učenec prof. Slaisa absolvirjal 1928. leta visoko šolo ljubljanskega konservatorija, nato je bil eno leto učenec znamenitega violinskega pedagoga Sevilke v Pisku na Češko-slovaškem, eno leto pa je študiral kot francoski štipendist na Ecole Normale de Musique a Paris pri prof. Jaques Thibaudu. Kot zrel umetnik je po povrnil v svojo domovino, posvetiti se hoče popolnoma koncertnemu življenju in zato prisrčno in toplo pozdravljamo njegov samostojni koncert, ki bo prihodnji petek v Unionski dvorani. Predpro-daja vstopnic od petka dalje v Matični knjižarni.

★ Vse ljubljanske pevce, ki bodo sodelovali pri proslavi 10 letnice koroškega plebiscita dne 10. okt. t. l., obveščamo, da se dobe potrebne note brezplačno v petek dne 26. t. m. med 18. in 19. v sobi št. 6 poslojpa Glasbene Matice, Vegova ulica. Skupne vaje za ta nastop se vrše 8. okt. za moške, 9. okt. za mešane zборе, vsakokrat ob 20 v dvorani Glasbene Matice. — Hubadova župa.

★ Mestna zastavljarnica bo imela redni draž-bi za v februarju 1930 zastavljene dragocenosti: zlatino, srebrnino in dragulje dne 6. oktobra 1930, za efekte: perilo, stroje itd. pa 13. oktobra 1930, vsakikrat ob 15 v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 45.

★ Vpisovanje učencev vajencev obrtna nada-ljevalne šole za stavbne obrte v Ljubljani »Grabenc« se vrši v nedeljo dne 28. t. m. v času od 9—12 do-poldne. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasa na taglasilni deski. — Upravitelj.

★ Včerajšnji tržni dan na Vodnikovem trgu je bil razmeroma slab založen. Zelo mnogo je bilo prinesenih gob, jurčkov, okrog 50 košar. So pa gobe drage, po 12 Din kg ali po 4 Din merica. Li-siške so cenejše, pa tudi znatno slabše, po 1 Din liter. Mlad deček je na trgu prodajal prvi letošnji kostanj z Goloveca, po 3 Din liter. Imel ga je cel žakej, zanimanja pa ni bilo posebnega zanj. Za Jugoslovansko knjižarno sta bili zavzeti samo dve vrsti stojnic, pa še ti dve ne popolnoma. Prodajala so se tam večinoma le domača jabolka in grozdje iz Belokrajine. Vmes je bilo tudi nekaj sliv po 5 Din kg. Jabolka so bila: slabša 4—5 Din, boljše vrste 6—7 Din kg. Prevladovala pa so jabolka slab-sih sort. Grozdje so prodajali največ po 6 Din kg, je redki tudi po 7 Din, pa je boljše vrste. Bilo pa je tega sadeža na trgu znatno manj kot sicer v tržnih dneih. Stroji fižol se prodaja po 2—3 Din kg, buče po 2 Din kg, kisla repa po 4 Din, kislo zelje po 5 Din kg. Krompirja je dovolj po 1.25 Din kilogram. Za Ljubljaničan na Sv. Petra nasipu so kmetje pripeljali 13 voz krompirja ter 3 voze zelj-natih glav. Krompir na debelo je po 1 Din pa tudi ceneje, zeljnatne glave se nudijo po 2 Din ena. Jalca so bila po 2.25—2.75 par, bilo jih je dovolj. Tudi perutnine ni manjkalo. Piščeta so se prodajala od 30 Din par dalje, petelin od 20 Din dalje eden. Race so nudili po 30—40 Din eno, bolj pitane še dražje. Ajdova moka je po 4 Din, koruzni zdrob po 3 Din liter. Izmed mlačnih izdelkov je bilo naj-več zanimanja za vrhniški sir, ki je bodja zelo oku-sen. Cena drži. Maslo ima različno ceno — od 40 do 44 Din kg, po kvaliteti. Raznih sočivnih rastlin in zelenjave je bilo zvrhano dovolj. Cene so itak stalne in se za posamezne vrste tudi težko določijo, ker velja zanje princip o ponudbi in povpraševanju bolj kot za druga živila. Kumare, ki jih dovažajo največ iz okolice škofje Loke, so prodajali od 25 p do 1 Din kos. Rdečo peso prodajajo po 25 par kos. To so cene, po katerih se na trgu res prodaja in kupuje in ki jih dobivamo vsakokrat sproti od po-sameznih prodajalk na licu mesta. Kakšne so urad-ne cene, ki jih določa tržni urad, nihče na trgu ne ve, ker niso nikjer vidno razobešene. Zato ne ve-mo, če se kdo po njih ravna.

★ Odkrit zaklad porcelana. Mlad detektiv ljubljanske policije Lavrič je že pred dvema mese-cema izvedel, da ima neki delavec v barakah na Prulah skrit neke večji zaklad porcelana. Že te-daj je napravil na njegovem domu preiskavo, ki pa je bila brezuspešna. Včeraj dopoldne pa je še en-krat napravil preiskavo in sicer tokrat s popolnim uspehom. Na njivi na prulskem nabrežju je našel pod filizlom in salato večji zaboj poln najlepšega porcelana. Zaboj je bil 10 cm dolg in 60 cm širok, vseboval pa je popolno namizno garnituro iz najfi-nejšega porcelana in vse polno lepih skledic in posodje. Zaklad je vreden več tisoč Din. Ko je bil zaklad izkopan, je detektiv napovedal aretacijo osumljenemu delavcu in še trem ženskam. Vsi štirje so bili nato pripeljeni v zelenim Henrikom v policijske zapore. Vsi štirje so bili popoldne stro-go zaslišani, vendar do sedaj še ni znano, od kod izvira ta zaklad.

★ Monštranca in kelih najdena. G. Antou Derganc, uradnik OUZD, je te dni stikal kot navdušen zbiralec gob, za jurčki za Čekinim gradom na Rožniku. Pri tem je odkrnil več-jo ruševino in opazil v zemlji nekaj blestečega. Na dan je nato izkopal zlato monštranco in kelih. Te dve dragocenosti sta bili gotovo kje

GLAVOBOLI

Pogosto je posledica zaprtja. 2-3 ARTIN-dražeje, zvečer vzete, Vam naslednje jutro povzročijo lahko, pravilno izpraznjenje. — Dobiva se v vseh lekarnah. Vsebina skatije — za 8 Din — zadostuje za 4-6 krat.

ukradeni, samo vprašanje je, kje in kdo jih je ukradel ter zakopal v gozdu. Predstojnik okradene cerkve naj se javi ljubljanski policiji.

Mostovi v popravilu. Za franciškanskim mostom, kjer so pred kratkim tlakovali na novo oba hodnika za pešce, je prišel na vrsto sedaj Zmajski most. Ta je tudi v sredini tlakovan z asfaltom. Asfaltna plast pa se je v teku let zelo stanjšala. Predvčeršnjim so pričeli delavci ta tlak odstranjevati in ga nadomeščati s svežim. Tlakovalna dela izvršuje zagrebška tvrdka Anton Res, ki je izvršila dosedaj skoraj vsa asfaltna tlakovalna dela v Ljubljani. Kakor smo izvedeli, pridejo počasi na vrsto vsi mostovi, katerih tlak je potreben popravlja.

Olepišava hiš in ureditev cest in hodnikov. Od letošnje pomladi sem je zaznamovati v našem mestu že zopet lep odstotek popravljenih, prenovljenih in nanovo opobarvanih hiš v vseh krajih. Zanimljivo s tem olepiševanjem mesta koraka tudi na več mestih naprava in ureditev hodnikov. Zadnja dva tedna so prenovili hiše št. 1, hiralnično poslopje na Vidovdanskimi cesti, dr. Minatovo in dr. Blumauerjevo v Ilirski ulici, dvoje na Sv. Petra nasipu, hišo Slov. banke na Krekovem trgu. V Ilirski ulici so uredili, nasuli in s parnim valjarjem utrdili gornji del cestišča, pred hišo kleparja L. Picmana in trgovca Osenarja v isti ulici pa so napravili asfaltni tlak, del desnega nepravilnega hodnika pa zvišali in s peskom posuli. Po regulacijskem načrtu se ima ta ulica podaljšati do Vidovdanske ceste, a bi stala najmanj 3 milijone Din. Ob vladni palači so popravili asfaltni hodnik, vladno poslopje pa prebarvali. Kresijsko poslopje te dni prenavljajo, istotako ostali del realnega poslopja. Kregarjeva stavba na Smartinski cesti je dograjena in postavlja vrh II. nadstropja že strešni stol. Na Sv. Petra cesti so v bivši Halbensteinerjevi hiši adaptacijska dela za trgovske lokale končana, faza da pa se bo oglepala. Priključna stanovanja izpodirajo zadnji čas v Ljubljani številne adaptacije in jih spreminjajo v trgovske lokale, stranke pa sven mečejo, in že zdaj izgleda, da v Ljubljani, če bo šlo tako naprej, v desetih letih ne bo nobene hiše s — priličnim stanovanjem! Pa pravijo, da trgovina in agentura pešajo!

Merkurjevi večerni učni tečaji. Trgovsko društvo »Merkur« bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v Trgovskem domu (poslopje Gremijalne šole) za srboslovaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo ter slovenko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijanščino se bosta letos vodila zopet v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno udeležbo, dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni Gradišče 17/I. med 10. in 12. uro popoldne in 3. do 5. ure popoldne. V sobotah popoldne ne uraduje.

Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, in Mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Maribor

Pontifikalno mašo zadušnico z libero je imel večeraj na dan obletnice Slomškove smrti v tukajšnji stolnici ob asistenci škof dr. Ivan Tomažič.

Gradbene zadeve. Gradbeno dovoljenje so dobili na torkovi strani mestnega sveta: Stanko Kočbek za gradbo stanovanjske hiše v Kersnikovi ulici; Stanko in Elvira Hiti za gradbo enonadstropne stanovanjske hiše ob Radvanjski cesti; Alfred Marini za gradbo garaže v Masarykovi ulici ter Michael Sunko za preureditev gospodarskega poslopja na Radvanjski cesti 40. — Uporabno dovoljenje pa so dobili: Schamesbergerjevi dediči za preureditev dvorišnega poslopja; Vinko Lašič za gradbo stanovanjskega prizidka na Tržaški cesti 98 ter Ivan Jemec za nadzidavo in preureditev Cvetličnega doma v Prešernovi ulici 16; mišni novi Cvetlični dom bo za razvoj in napredek poklenega vrtnarstva v našem mestu največjega pomena.

Gremijalna trgovska nadaljevalna šola. Vpisovanje v vse razrede se vrši v sredo dne 1. oktobra od 15 do 18 v prirediteljskem kabinetu drž. trgovske akademije na Zrinskih trgu 1. K vpisovanju je prinesli rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo in po dve izpolnjeni rodovnici, ki se dobe pri Trgovskem gremiju (Jurčičeva 8). Novinci se potrdijo gremija. Pismeni ponavljalni, sprejemni in drugi izpiti prične dne 2. oktobra ob 15. Ustmeni izpiti dne 3. oktobra in po potrebi še dne 4. oktobra od 15 dalje. Reden pouk prične v ponedeljek, dne 6. oktobra ob 15.

K gradnji ceste Limbuš-Pekre-Hoče. Občina Razvanje ter krajevni šolski odbor sta poslala tukajšnjemu okrajnemu cestnemu odboru sledečo prošnjo: »Glasom častitljivih poročil se bo takoj pričelo z nadaljevanjem gradnje ceste Limbuš-Pekre naprej proti Hočam. Pri tej priliki opozarjamo v imenu razvanskih občanov, da je dal te proge od okrajne ceste Sv. Miklavž-Reka pri odcepitvi v Hočah v smeri proti Razvanju že leta in leta v tako slabem stanju, da bi bilo silno potrebno, ako bi se gradnja ceste nadaljevala od te strani, to je iz Hoč proti Razvanju. Pri napovedanem komisijskem ogledu se bo upravičenost in nujnost te prošnje iz navedenih razlogov jasno dokazala.«

Zanimivo. Te dni so obiskovalci starega cerkvenega pokopališča v Strossmayerjevi ulici opazili tamkaj krasno cvetoč jorgovan. Konet septembra!

V skladišču tukajšnje glavne carinarnice bo v soboto, dne 27. t. m., ob 9 javna prodaja raznega blaga (sodov, posode itd.).

Na dnu... Krvoskrunstvo je izvršil nad lastno hčerjo 72 letni posestnik J. N. iz Branoslavca. Radi tega se je večeraj zagovarjal pred malim senatom. Rnžprava je bila javna. Oboženi J. N. je bil obojen na 6 tednov težke ječe z običajnimi poostitvami. Njegova hčerka je bila oproščena.

Na tratincah... Večeraj zjutraj ob 3 je na pesniškem kolodvoru zgrabil premikalni stroj posestnika Aleksandra Hojnika, ko je ravno šel preko tratinč. Ter ga nekaj metrov vlekel s seboj. Hojnik je zadobil težko poškodbe na celotni telesu; razen tega mu je stroj odtrgal levo roko. Težko poškodovanega Hojnika je mostvo tukajšnjega reševalnega oddelka prepelalo v splošno bolnišnico. Ponesrečenčovo stanje je zelo resno.

Fantje stolnega prosvetnega društva imajo drevi ob 20 na Livadi svoj redni sestanek.

So poljvi, ki dajo misliti. Februarja meseca 1. l. je 45 letna babica in posestnica Frančiška I. iz Pekla odpravila proti nagradi plod posestnika Tereziji S., ki je na posledicah umrla. Na smrtni postelji je še dejala; da odpušča babici, kar je zagrešila nad njo, da pa naj babica prostovoljno opusti odpravljanje plodov, da ne bo še drugih mladih mater napravila nesrečnih kakor je njo. Večeraj se je Frančiška I. zagovarjala pred tukajšnjim malim senatom radi zločina zoper življenje in telo. Radi islega zločina je sedela večeraj na zatožni klopi 51 letna babica Roza N., ker je dne 16. februarja t. l. v Ptuj proti nagradi 280 Din odpravila plod posestnice Berti S. Obe obravnavi, ki jih je vodil š. Zemljič ob prisodništvu dr. Kolška in dr. Azmana, sta bili javni. Frančiška I. je bila obsojena na 8 mesecev strogega zapora, Roza N. pa na 1 mesec strogega zapora.

K nesreči v Zgornji Polskavi. Večeraj so pripeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico 43 letnega posestnika Stefana Dobnikarja iz Polkovška, ki je ob priliki karambola v Zgornji Polskavi, o čemer smo večeraj poročali, zadobil nevarne poškodbe na glavi in pretrpel možganov. Dobnikar je bil na vozu, v katerega je bil prigrmel z vso silo Pečenikov avto.

Z gramozom natovljen avto se je prevrnil večeraj dopoldne na lajtersperski cesti pri kilometrskemu kamenu 5. Omenjeni tovorni avto je last R. Copiča iz Vrbanove 12. K sreči se šoferju J. Lahu ni pripetila pri prevrnitvi nobena nezgoda. Do prevrnitve je prišlo radi tega, ker je odpovedala zavora. Na lice mesta so prišli geslici, ki so s pomočjo za to potrebnih priprav dvignili to vorni avto.

Globe bodo deževale. V poslednjem času se opažajo hude razvade nekaterih avtomobilistov; skozi Gosposko ulico vozijo, ne da bi se ustavili in ne da bi imeli tamkaj kakšnega opravka. Predstojništvo mestne policije bo spričo tega poostro kontrola ter bo krivce strogo kaznovalo.

Na zavodu »Vesnac« v Mariboru se začne 29. t. m. večerni kuharski tečaj za fino pecivo. Prijave sprejema vodstvo.

Dobra hrana v javni kuhinji na Slomškovev trgu št. 6 v A-razredu opoldne in zvečer Din 8,30, v B-razredu Din 12,30, v C-razredu Din 14,30. Prihajajte se!

Celje

Mariborska Glasbena matica preloži svoj cerkven koncert od 4. oktobra na 5. oktober. To pa zaradi okolice, ki se le v nedeljo popoldne more udeležiti takih prireditvev. »Dnemestocnaje liturgije, velikansko delo ruskega skladatelja Grečianinova, je eden najlepših koncertov, kar jih je doslej odpela mariborska Matica. Pevci, kaj takega se ne sme prezreti. V Mariboru se poje ta koncert v drugič 9. oktobra. Koncert se vrši v župnijski cerkvi.

Tečaj za serviranje itd. V Celju že dobro znana gospa Helena Weyand iz Düsseldorfa priredi v Celju vnovič dva tečaja za gospe in gospodične, na katerih bo predavala in praktično demonstrirala razne načine okusnega serviranja ter opozarjala na najnavadnejše oblike v občevaranju z gostom. Tečaja se oba prične jutri v petek 26. septembra v hotelu »Evropa« (restavracija) in sicer prvi ob 4 pop., drugi pa ob 8 zvečer. Gospodičine in gospe, katerim obisk tečaja toplo priporočamo, naj se ob navedenih urah ali pa tudi že prej javijo pri prireditelji tečaja, kjer bodo dobile podrobnejša pojasnila.

Slovesna blagoslovitev in otvoritev novih prosvetnih prostorov v palači Ljudske sojilnice se bo po dosedanjih dispoziciji vršila v nedeljo, dne 19. oktobra t. l. Svečanin čin bo združen s celodnevno prosvetno prireditvijo in že danes opozarjamo društva v širši okolici Celja, da na ta dan ne prireajo drugih svojih prireditvev, ker bodo prejela povabilo za udeležbo te prireditve v Celju. Podrobni spored v kratkem objavimo.

Pes je ugriznil 19. septembra Jakoba Kandušarja na dvorišču hiše g. Antona Fazaričeva v Benjamin Ipavčevi ulici 9. Ob tej priliki bi pripomnili, da je svoboda in število te vrste domače živali v Celju kar dosti preveliko. Saj se podijo včasih kot ovce po kakih hercegovski vasi po ulicah. Nič boljše, če ne dosti slabše, je z mačkami, ki na nekaterih delih mesta zlasti ponoči zborujejo in koncertirajo na način, da zbude cele ulice. Menda bi se dalo proti temu vendarle kaj ukreniti. Prav tako kljub tozadevnim predpisom niti publika niti lastniki javnih lokalov ne upoštevajo, da pes ne spada v gostilno in kavarno, pa naj si je še tolikšen ljubček svojega gospodarja.

Razsodišni odbor pri gremiju trgovcev v Celju. Po § 8 pravil za razsodišni odbor pri gremiju trgovcev v Celju razglašamo, da se je ta odbor 25. septembra za leto dni ustanovil kakor sledi: predsednik trgovcev Josip Kramer, predsednikov namestnik trgovski namestnik Danilo Iglar, člani: trgovci Franc Leskovec, Franc Dobovčnik, Karel Loibner, Filip Vrtovec in Drago Cerlini, trgovski namestniki Rudolf Rojnik, Franc Munda, Konrad Rojnik, Franc Stoklas in Ivo Fröhlich. — V slučaju potrebe se mora iz teh gospodov sestaviti tako poravnalno poverjenstvo, sestojajoče iz predsednika, oziroma njegovega namestnika ter enega trgovca in enega trgovskega namestnika; kakor tudi razsodišno poverjenstvo, obstoječe iz predsednika, oziroma njegovega namestnika ter dveh trgovcev in dveh trgovskih namestencev.

Iz društvenega življenja

»Ljubljana«. Drevi ob osmih skupna pevska vaja. — Pridite vsi. — Prevodnja.

Akad. pevski zbor vabi vse svoje člane k nujni vaji, ki bo drevi ob 8 v balkonski dvorani. Tovariši, stojimo pred važnim priložnostnim nastopom in stanovalca zavest vam veleval, da sigurno sodelujete. — Odbor.

Dravska župa skavtov in planink v Ljubljani javlja, da se vrši njena redna letna skupščina dne 28. septembra 1930 ob 10. uri dopoldne v mali dvorani hotela Union v Ljubljani. Vabljeni vsi prijatelji skavtizma!

Novo mesto

Meščanska šola. Z današnjim dnem je nastopil ravnatelj g. Mervič Anton svoje službeno mesto na tukajšnji novi državni meščanski šoli. Naknadno vpisovanje se bo vršilo še do nedelje 28. t. m. v vodstveni pisarni. Sprejemajo se dečki in deklice v I. in II. razred te šole, ker bosta ob razreda naenkrat otvorenja. Starši! Ne zamudite prilike in vpišite svojo dečo v meščansko šolo, katere okoliš je za ves novomeški politični okraj. Vanjo se lahko vpišejo vsi otroci, katerim je ta šola najbližja. Pomnite, da postaja meščanska šola vzgojiteljica našega kmetu, obrtniku in trgovcu. Na šoli ni nikake učnine in nikake vzdrževalnine. Samo za zdravstveni fond plača vsak novinec 20 Din, če ni že tega oproščen po taksem zakonu. Sv. maša bo v ponedeljek dne 29. t. m. ob 8 zjutraj, a redni pouk se prične v torek dne 30. t. m. ob 8 zjutraj.

Razglas g. župana. Na podlagi zakona z dne 18. febr. 1930, št. 44/XVI, morajo biti vse ulice opremljene z novimi napisi. Ker je v Novem mestu mnogo ulic brez vsakega imena — napisa —, stari v mnogem oziru ne odgovarjajo več današnjim razmeram, in ker so bili v zadnjem času priklopljeni mestni občini večji deli ob občine Šmihel-Stopeče, je županstvo odredilo po intencijah občinskega odbora, da se imenovanje trgov, cest in ulic znova izvrši. V to svrhu sklicuje županstvo javno anketo danes v četrtek dne 25. septembra t. l. ob 5 popoldne v občinski posvetovalnici in vabi občinstvo, zlasti pa društva, da se anketo udeležijo.

Murska Sobota

Obisk prosvetnega šefa. Od sobote do torka se je mudil tukaj prosvetni šef dr. Lončar iz Ljubljane. Obiskal je gimnazijo, šolske nadzornike, osnovno šolo in opravil tudi nekatere druge uradne posle.

Cirkuska sezona. Komaj nas je zapustil cirkus Titanik, nas je obiskal cirkus Olimp. Murska Sobota ima zabave in sprememb, kakor malokatero mesto na deželi.

Dolnja Lendava

V Prekmurju se je porodila želja in prošlo zimo ustanovil odbor, da postavi dostojen spomenik kralju Petru I. Osvoboditelju, kateremu imamo zahvaliti nacionalno in državno svobodo. Slovenska Krajina, ki je živela 1000 let v tujem roblstvu, hoče javno za vse veke in rodove dokumentirati globoko hvaležnost svojemu prvemu vladarju ter prosi vse, tudi izven naše krajine, blagohotnih prispevkov. Apeliramo na vse, ki so živeli solnnejše dneve, pomagajte nam, da se zedinjeni hvaležno in dostojno oddolžimo največjemu Jugoslovnanu kralju Petru I. Odbor je razposlal posameznikom in društvom nabiralne pole in poštne položnice ter prosi vse častilce blagopokojnega kralja Petra, da podprejo s prostovoljnimi prispevki odborovo akcijo. V Prekmurju naj ne bo osebe, ki bi ničesar ne darovala! Prispevki naj se pošljejo naravnost na odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Osvoboditelju, Dolnja Lendava, čekovni račun številka 15.485.

Najlepša hvala dosedanjim darovalcem: po 1000 Din: dr. Pikuš, dr. Peterlin, dr. Strasser, Doljendavska hranilnica, tovarna dežnikov; po 500 Din: kr. banska uprava; po 300 Din: dr. Lipnjak, I. Baša, dr. Leskovec; po 250 Din: Z. Weiss; po 200 Din: L. Vukan, Jadran; po 150 Din: J. Novak; po 100 Din: notar Kramer, Slavija, Ljubljana, A. Wortman, Mgr. Šikič, E. Bartoš, V. Majželj; po 75 Din: B. Arnstein, I. Weissenstern; po 60 Din: St. Fritz; po 50 Din: notar Carli, dr. Boezio, dr. Sunderl, G. Bartanič, T. Ivanič, O. Beck, A. Varga, L. Engel, dr. Brunner, F. Tivadar, H. Bader, B. Brunner, H. Maschanzker; po 40 Din: notar Požun, H. Wortman; po 30 Din: E. Balkany; po 25 Din: dr. Lipold, Maribor, g. Medin, M. Sever, H. Stern; po 20 Din: P. Ecker, J. Benke, A. Schwarz, dr. Privko, I. Rituđer, St. Nemethy; po 15 Din: G. Gönc; po 10 Din: dr. I. Jerič, Sjubljana, S. Santo, V. Kotšchy, J. Penhofer, dr. Rudolfer, St. Škotič, sodnik Müller. — Nabrali so: sodnik Gorenc 450 Din, okr. načelstvo Dolnja Lendava 354 Din, okrajno sodišče Dolnja Lendava 1125 Din, kapetan Alvirčev 700 Din, sodnik Prijatelj 283 Din, sodnik Stefancič 60 Din, šole Beltinci 450 Din, Čentiba 410 Din, Genterovci 5 Din, Odranci 30 Din, Radmožanci 20 Din, Srednja Bistrica 50 Din, Črenšovci 102,50 Din, Dobrovniki 286 Din, Dolina 32 Din, Gomilica 52,70 Din, Nedelica 30 Din, Petševci 86 Din, Velika Polana 80 Din, J. Rus, Belgrad 120 Din, Hotiza 115 Din, oddelki finančne kontrole v lendavskem okraju 2276 Din, iz neke kazenske poravnave 300 Din. — Odbor.

Ljutomer

S trgativjo se nekaterim strašno mudi, kljub vsej vinski krizi, ki nas tare. Da prepreči prezgodnjo trgatve, je okrajno načelstvo v Ljutomeru izdalo odlok, s katerim prepoveduje trgatve pred 15. oktobrom. Predčasna trgatve se bo dovolila le na izrečno prošnjo z utemeljenimi razlogi. — Slabo vreme zadnjih dni zopet škodljivo vpliva na razvoj grozdja, ki začena pokati in gniti. Glavno pa je to: sladkorja mu še manjka. Solnce, solnce bi se bilo treba.

Revizijo občinskega uradnega poslovanja je izvršila kraljeva banska uprava v torek, 23. t. m., po svojem zstopniku g. Gorkiču.

Trgovina s pšenico se letos nikakor ne more razviti. Vse stoji, nikjer nobenega povpraševanja. Slaba tendenca, vsepovsod mrtvilo, kot na svetovnih žitnih tržiščih. Hudo je to, da kmetu vsepovsod manjka denarja. Prodati ničesar ne more, pa še to za slabo ceno, kar pa je treba kupiti, pa je enako drago kot je bilo prej ali pa še dražje. Splošna gospodarska kriza pritiska tako tudi murskopoljske kmete. Sicer pa je bila pšenična letina letos precej slabša od lanske, po lakovosti in množini.

Slovenjgradec

Sadjarska razstava. Sadjarska podružnica v Slovenjgradu je imela 21. t. m. svoj sestanek, na katerem se je sklenilo, da priredi v nedeljo, dne 12. oktobra t. l., sadjarsko razstavo v dvorani okr. hranilnice.

Zavarovalnica za živino. 23. t. m. se je vršil v Zadrženem domu v Slovenjgradu sestanek radi ustanovitve zadrzne zavarovalnice za živino. Sestanka so se udeležili sami uglednejši kmetje tukajšnje okolice.

Gospodarsko predavanje. Prihodnjo nedeljo 28. t. m. priredi bikorejska zadruga v Razbóru gospodarsko in zadržno predavanje, na katerem govorita revizor g. Vlad. Pušnja k iz Maribora in sr. kmet. referent iz Slovenjgradca. Predavanje se vrši takoj po službi božji.

St. Peter pod Sv. Gorami

Ker še ne vedo, kako zvezo ima sedaj zvečerni avtomobus od nas, ponovno objavljamo, da vozil celjski avtomobus sedaj vsak dan razen zjutraj iz St. Petra tudi popoldan ob 16.08. vendar ne v Celje, marveč v Mestinje na zvečerni vlak. Tako je omogočeno ljudem, da lahko zvečer iz Mestinja potujejo z železnico i proti Ljubljani ozir. Zagrebu i proti Mariboru. Tudi Kozjani se lahko na Pre-laskem poslužijo te zveze.

Ivo Lendić: Lirika

(Zagreb, 1930. — Tisak i naklada »Narodne Prosvjete«.)

Ivo Lendić je skoraj neznano ime v hrvatskem slovstvu. Objavil je nekaj drobnih pesmi v raznih listih, zdaj pa je zbral in izdal svoje prvenke pod naslovom »Lirika«. Zbirka ne zasluži presoj in ocenitve radi tega, ker bi bila nenavaden, recimo, vsaj mnogo obetajoč pojav, ki utegne pomeniti preokret ali, recimo, vsaj pomembno obogatitev hrvatskega pesništva. Ne. Lendićeva zbirka je zbirka povprečnega blaga, dasi tu pa tam kaže iz verzov kapljica poezije. Kapljica Lendićeve poezije prav za prav ne pomeni nič, kajti iz drugega lesa bi moral biti mož, ki bi dal novega življenjskega soka hrvatski liriki.

Zakaj da se sploh bavim z Lendićem? Ker izgleda, da je med Hrvati zopet začela cveteti rožica lirike in da je našla neustrašnih kavalirjev, ki hočejo za vsako ceno zaslužiti lovovorov. A če primerjam z Lendićevo zbirko knjižico verzov, ki jo je izdal Stjepan Dečić (»U mutne večeri«, Zagreb, 1930, Tisak Narodne Prosvjete) ali pa zbirko »Virovi srca«, Prve lirске pjesme Dina Storellića (Dubrovnik, 1930, Stamparija »Jadran«), moram prvemu vendarle priznati neko višje mesto, neko višjo estetsko kulturo in izrazno sposobnost.

Najprej je Lendić preprost in v pretežnem delu svojih pesmi življenjski optimist, dočim sta ostala dva grozna enogleda in komaj nekdanji častni petoški vojvode zaslužiti. Lendić odlikuje neki smisel za davor mero, za odtonek in za dikcijo. Zdaj pa zdaj se mu celo posreči najti fin motiv, kateremu je po svojem osebnem nastojanju bližji — recimo v oni pesmi o očetovih rokah — a razblini se mu v nekakem nesproščnem, na frazo navezanem in neokretnem izrazu. Ne manjka mu nežnosti in občutja, niti pravega očesa — manjka mu enega samega: pesniške veličine, notranjega pesniškega očesa in vizionarnosti.

Kakor je anahronistična, za naš čas skoraj popolnoma indiferentna Lendićeva »Lirika«, je po drugi strani spet znamenje bodoče pesniške generacije — prav odločno znamenje, da se novi rod rašči uklanjanja plehlosti dekadence, o kateri smo pred desetimi leti po Evropi slišali na pozavno trobliti, da je za vselej pokopana, nego da bi se pustil zapeljati po kričečem in bombastičnem tonu povojnizmov, ki so skoraj že na vseh frontah zaključili petardno borbo.

Lamarinova stoletnica

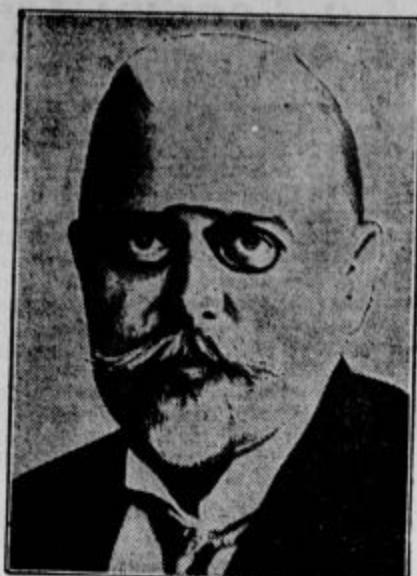
Množilo se proslave velikih romantikov preteklega stoletja v Franciji. Za Victorjem Hugoem slave nepozabnega Lamarina in »Les nouvelles littéraires« posvečajo spominu velikega pesnika skoraj vsi poslednji številki. Sodelovali so z zanimivimi članki Georges Le Comte, Albert Thibaudet, Edouard Herriot, Georges Girard, Robert Kemp, Urbain Meunier, Pierre Gueguen, de Brimont in drugi, a Francis Jammes je posvetil nesmrtnemu stvaritelju Jocelynu ter liričnih zbirk Méditations poétiques, Nouvelles méditations poétiques, Harmonies poétiques et religieuses, Recueils poétiques lep poem, naslovljen v »Lettre à Lamarine«, in ki izzveneva v prošnji: »Lamarine, patron de l'existence pleine, — Rends-nous l'honneur, rends-nous les fileuses de laine — Attendant, tels des caps fidèles sur les mers, — Leurs époux en allés sur ces mouvants déserts! — Rends-nous les purs enfants et la cire des cierges, — Et le voile de lin où se drapaient les vierges; — Rends-nous les horizons qui dilatent le cœur! — Rends-nous cette indicible et sereine douceur — Que les dieux ignoraient en mangeant l'ambrosie — O mon père! et qui fut ton flot de poésie.

Francis Carco: La rue. Vsaka nova knjiga darovilega romanopisca Francis Carco pomeni v Franciji že precejšen dogodek na književnem polju. A o poslednjem njegovem romanu »La rue« (Ulica), sodijo poklicani, da je najboljši njegovo delo. Obravnava na svojevrsen način vprašanje ljubezni in usmiljenja. — Knjiga je pravkar izšla v založbi Albin Michel, Paris.

Villonove balade v nemškem prevodu. V založbi Gustava Kiepenheuerja v Berlinu je izšel nov nemški prevod Villonovih balad. Delo prevajalca K. L. Ammerja, ki je knjižico opremil s kratkim dodatkom, je vse hvale vredno, kajti ne baš lahko francosko besedilo pesnika in razbojnika François Villona je podano z vso vernostjo napram originalu, tako glede pesniškega duha kakor glede izrazne oblike, pri tem pa izkazuje tudi vse odlike samostojnega, izvirnega in čvrsto v nemškem jeziku zasidranega pesniškega dela. — Kdo se ni navdušil še ob Villonu, tem živem simbolu bede in veličine zemljana? On, ki je nešteto krat zavrgel svoje in drugih ljudi življenje, ki je nekajkrat stal pod visilicami ter jim v zadnjem hipu ušel — ki je svoji dve nesmrtni pesniški Oporoki spesnil v kesanju in ponižnosti — Villon — je med pesniki gotovo tisti, ki je bil največ človek in med bednimi in zavrnjenimi ljudmi tisti, ki je bil največ pesnik. — Kdor si njegovih pesnitev radi težkega starinskega francoskega jezika ne more prirediti v originalu, bo gotovo z veseljem pozdravil to Ammerjevo nemško izdajo, ki z vso vestnostjo reproducira dragoceni original.

»Lovec«. (List za lov, kinologijo in ribarstvo.) Glasilo Slovenskega lovškega društva je med slovenskimi strokovnimi listi eno tistih, ki se odlikujejo po sijajni ureditvi in po izbranih prispevkih. Ne le poklicni lovci, kinologi in ribiči, marveč tudi ljubitelji in občudovalci teh stvari najdejo v »Lovecu« ogromno zanimivega čitaja; nekateri članki in prispevki pa bi zaslužili, da bi jih ponatisnile naše leposlovne revije — tako so a slovenskega vidika dragoceni. — Omenimo iz poslednjih števk tega uglednega lista le nekaj stvari, ki utegnejo obrniti naše pozornost širšega občinstva: Dr. Stanislav Bevk: Prvi in zadnji na kiti. — Med. Jože Herfort: Lovčeva vest in estetika, ter Hitrost živali. — Dr. Janko Podnebnik: Nadaljnji uspehi obročanja na ozemlju Jugoslavije.

Dvokolesa
motorji, šivalni stroji, otroški in igračni vozički, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.
»TRIBUNA« F. B. L.,
tovarna dvokolesa in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Kriza v avstrijski vladi. Med kanclerjem *Dr. Schönerbom* (na levi) in podkanclerjem *Vaugoinom* (na desni) je prišlo do resnih nesporazumijanj. Zato grozi kriza.

Kitajska žena se prebujala

Na Kitajskem resno vre. Kitajska se modernizira. Stiritomilijonsko državo pretresa revolucija, državljanska vojna in nihče ne more niti najmanj prerokovati, kaj bo iz tega kaosa nastalo. Medtem ko se generali med seboj vojujejo v krvavih bitkah, kjer teče kri v potokih, se narod trudi, da bi izboljšal svoje življenjske pogoje. V zadnjem času se opaža tudi veliko gibanje za osvoboditev ženskega spola, neke vrste emancipacijo.

To, dasiravno se zelo milado gibanje pa ima za seboj že precej lepe uspehe. Seveda se ti uspehi nanašajo bolj na višje razrede kitajske družbe. Dekleta in žene iz preprostega naroda pa so še vedno obžalovanja vredne pare brez vsake vrednosti, ki imajo samo dolžnosti, pa nobenih pravic. Zasužnjeni ženi nižjih razredov priboriti svobodo, je pa tudi težko. V tem slučaju bi se morali izpremeniti temeljni zakoni družinskega življenja. Povsod vlada namreč še patriarhat, to se pravi, družinski poglavar, to je mož, ima absolutno nadvlado nad vsemi ostalimi člani družine. Še vedno se žene kupujejo. Tudi nima dekle, ki se hoče poročiti, nobene pravice, da bi morda ženina, ki se je zagledal vanjo in ki je vseh njenim staršem, zavrnila. Torej nima prav ničake besede pri izbiri svojega bodočega življenjskega tovariša. Na Kitajskem je zakon še vedno le skrb za potomstvo v ravni liniji. Žena mora roditi sina, kajti edino tega se lahko žrtvuje prednikom. Če to stori, potem je izpolnila svojo življenjsko nalogo, če pa ima nesrečo in podari življenje samo deklici, potem ima mož pravico, da jo pošlje nazaj njenim staršem, kjer se ji pa potem zelo slabo godi. Desettisoči kitajskih žena silno trpe radi tega. Tudi še vedno cvete trgovina z dekleti.

Pred kratkim pa je prišla s Kitajskega silno zanimiva vest. Žensko društvo v Šanghaju je poslalo nankinski vladi resolucijo, v kateri zahteva za moža, ki imajo poleg prave žene še druge, kazni. Sploh je to gibanje že zavzelo večji obseg, vendar, kakor že rečeno, se nanaša le na višje plasti kitajskega naroda.

V nekem drugem pogledu pa je vendarle zavzelo žensko gibanje večji obseg. To se sicer nekoliko čudno sliši, toda je resnično. Ženska emancipacija se je začela pri nogah. Že več kakor tisoč let trpe kitajske žene radi bolečin na nogah. Kakor znano, imajo kitajske žene silno kratke in majhne noge, to pa radi tega, ker jim že od majhnega zatro z raznimi sredstvi rast. To napravi kitajsko ženo nezmožno za vsako delo, napravi jo popolno sužnjo moža. Pred 20 leti je bilo še 20 milijonov teh revnih stvorov, ki niso bili sposobni, da bi vsaj hodili, ampak so se pomikali naprej klečaje. To število se je sedaj še znižalo na štiri milijone. To je dosedaj največji uspeh gibanja kitajskih žena za emancipacijo, kajti raztegnilo se je močno tudi na nižje razrede.

Strogo kaznovanje »breskvinih cvetov«, ki se rekrutirajo skoro izključno le iz vrst evropsko vzgojenih hčera bogatih družin in se bore proti tradiciji, se vedno zahteva v kon-

servativnih krogih, toda zaman. Kratko ostrizeni lasje in prav taka kratka oblačila se že precej pojavljajo v mestih. Na deželi pa vlada povsod še vedno starokopitnost.

Kakih deset let je že poteklo od tega, ko že ni nič redkega kitajska žena v službi. V prejšnjih časih sta bili za ženo le dve obrti: gojenje sviloprejk in tkalstvo, toda to samo v prostem času. Po vojni pa je v tej stvari že prišlo izboljšanje. Prvo podjetje, ki je vzelo v službo žensko, je bil fotografski atelje v Šangaju. Kmalu so sledile temu zgledu nekatere banke in še razna druga podjetja. Danes pa imamo po kitajskih uradih že precej žena, ki opravljajo svoje službe. Leta 1920. je v Kantonu nekaj podjetnih žena ustanovilo trgovino z manufakturnim blagom. Posel jim gre dobro in so bile že primorane svojo trgovino razširiti. Upajamo, da se bo tudi kitajskim ženam posrečil gigantski boj za njihove pravice, ki jim po naši pripadati.

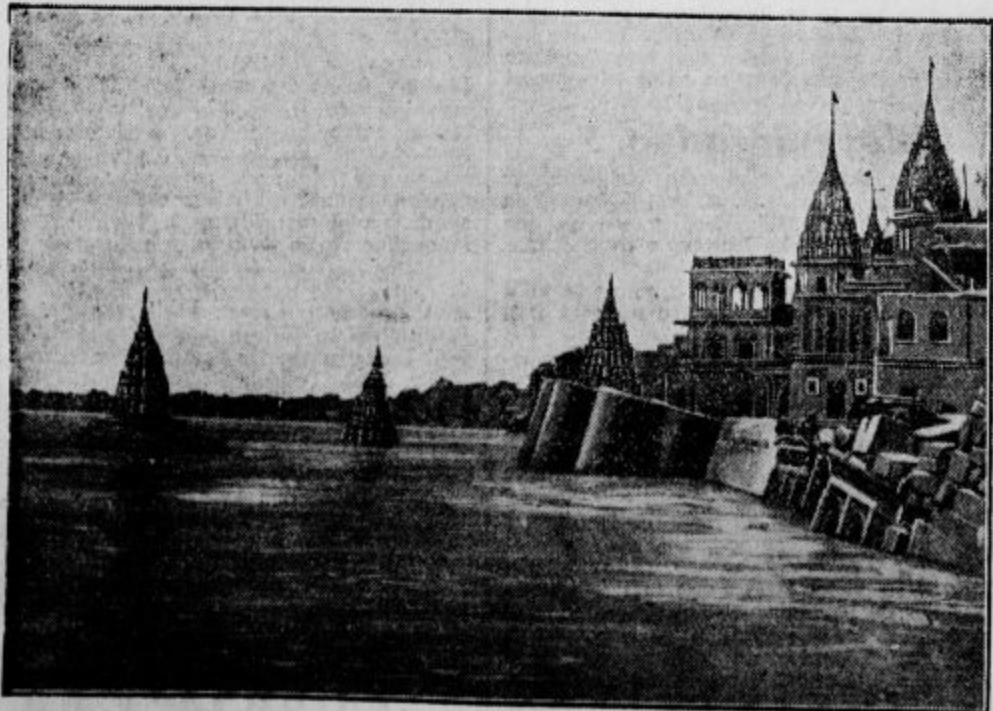
Nemško-poljski diplomatski konflikt. Pri zborovanju Društva narodov 22. septembra se je obravnavalo vprašanje varstva manjšin. Nemci so stavili svoje predloge, ki pa jih je poljski zunanji minister *Zaleski* (na levi) z ogorčenjem odklonil. Odgovoril je Zaleskemu nemški zun. minister *Dr. Curtius* (na desno) prav tako ostro.

Preveč knjig?

Na Angleškem se opaža, da se vsak mesec več tiska. V zadnjih štirih mesecih je književna proizvodnja narasla za sto odstotkov. Povprečno izide po 100 novih romanov na teden. In vendar jih ljudje vse kupujejo. Kakšno potrebo po knjiga so imeli stari Kitajci, nam pa priča neki velikanski slovar, ki obsega 5200 debelih zvezkov. Za eno majhno knjižnico ga je. Še večja je pa neka kitajska enciklopedija (naučni slovar), ki obsega 22 tisoč 937 zvezkov. Za en izvod slovarja — obsegajoč vse zvezke, seveda — so morali zgraditi kar precejšnjo palačo. Kako daleč smo že za starimi Kitajci.

— PEGE —

odstrani tako in brez sledu »Creme Orizol«
obiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo
»Cosmopolita«, Berlin, Spandau, 1929.

Potop v Indiji. Radi strašnih nalivov so vode Gangesa silno narasle in pred nekaj tedni poplavlja vse mesta, ki leže ob tej Indijcem sveti reki. Na sliki vidimo mesto Benares pod vodo. Na levi mole iz valovja le še vrhovi stolpov odnotnih pagod.

3200 zgodovinskih pragov za novo naselbino

Iz Londona poročajo: Dvorišča in sploh vso okolico palače Buckingham bodo na novo tlakovali. Sedanji tlak je že zgodovinsko star in ne odgovarja več svojemu namenu. Kamen v sedanjem času težkih vozil ni več sposoben za tlak, vendar bi pa še lahko služil drugim ciljem. Ni čudno, da so se Američani takoj oglasili. Priznati se jim mora, da ne zamude nobene take prilike. Iz Združenih držav so prihajale na urad angleških kraljevskih gradov ponudbe kar v množicah. To pot pa ni odnesla zmaga Amerika, ampak narodna Anglija. Angleži bodo porabili te pragove pri velikih gradbenih delih, ko bodo v Kantonu zgradili novo naselbino, ki bo štel 3200 hiš. Mister Keogh, ki vodi gradbena dela pri novi naselbini, je torej zmagal pri dražbi teh kraljevih pragov in jih bo sedaj dal odpeljati v Kanton. Največje plošče bodo razbili in jih potem porabili za hišne pragove. Mister Keogh je svečano obljubil, da ti pragovi ne bodo nikoli prešli iz nove naselbine in da bo imela vsaka šesta hiša tablico, ki bo pojasnjevala še poznim rodovom izvor teh pragov.

Sofijska drama

Sofijski dopisnik londonskega lista »Times«¹ poroča iz »zanesljivega vira«, da so bolgarske oblasti s sodelovanjem Makedoncev, ki so na lastno pest pričeli zasledovanje, razkrile obsežno vohunsko organizacijo, ki je baje delovala v korist neke balkanske države. Med osumljeni je do 20 uradnikov vojnega ministrstva in častnikov generalnega štaba, visoki policijski uradniki, dva uradnika zunanega ministrstva, več tujcev in celo neimenuvani diplomatski zastopnik. Poročnik Aleksejev je pri aretaciji skušal izvršiti samomor in si je prerezal žile. Vendar mu je policijski zdravnik ohranil življenje, nakar je Aleksejev izdal ostale krivce. Med njimi je bil na prvem mestu polkovnik Marinopoljski, najožji so-

»Mlada«¹ dvojica. Vkljub ugovorom vse družine se je v Londonu na tistem poročila 73letna princezinja Marija Charlotta Constanca de Broglie z mnogo mlajšim princem Louisom Ferdinandom Orleans-Bourbon.

Novospisani roman je ukradel

V Varšavi je te dni stopila v tramvaj gospodična z ročno torbico. Naenkrat začuti v gneči, da ji je nekdo potegnil torbico iz rok. Ko se ozre, že ni bilo nobenega več blizu. Gospodična, poljska pisateljica Irena Zarzicka, je šla na policijo javit, da so ji ukradli torbico z rokopisom novega romana »Taborec«. Drugi dan je pisateljica prejela od neznane roke pisano pismo: »Cenjena gospodična! Verjemite, da sem se silno začudil, ko sem v Vaši torbici našel tako lep roman. Prebral sem ga do konca. Nočem Vam delati škode, zato sem pripravljen vrniti roman, če mi izplačate 500 zlotov. Prinašalec tega pisma daje odgovor. Policiji pa nikar ničesar ne javite. Z odličnim spoštovanjem. Tat.«¹ Drugi dan je prišel deček s pismom, kjer lopov piše, naj da dečku 500 zlotov in čez eno uro bo imela svoj rokopis. Zarzicka je brž obvestila policijo, ki je šla za dečkom, ter je na dogovorjenem mestu res našla tata s torbico in rokopisom. Razume se, da je oboje vrnil brez odškodnine, vrhu tega pa je moral v zapor.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrtrek, 25. septembra: 12.00 Dnevne vesti, plošče. — 13.00 Cas, borza, plošče. — 18.00 Koncert radio orkestra. — 19.00 Prof. Mirko Rupelj: Srbohrvaščina. — 20.00 Ženski portreti iz svetovne literature, predava ga. Bartolova. — 20.30 Samospevi g. Stjepana Ivelja, člana marib. nar. gledališča. Vmes duet, kitara in citre (g. Ahačič). — 21.30 Slovenski šramel kvartet. — 22.00 Casovna napoved in poročila, plošče.

Petek, 26. septembra: 12.00 Dnevne vesti — plošče. 13.00 Cas, borza, plošče. 18.00 Koncert radio orkestra. 19.00 Dr. L. Sušnik: Francoščina. 19.30 Ga. Bartolova: Moj dom, moj ponos. 20.00 Molitev v ariji in pesmi, poje M. Rus. Samospevi gđ. Mezetove. 21. Koncert Radio orkestra. 22.00 Casovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, 26. septembra:

Belgrad: 12.45 Koncert radio kvarteta. 17.30 Koncert jazz orkestra. 20.00 Odlomki iz opere »Pagliacci. 20.30 Sonatni večer za vijolino in klavir. 21.20 »Stric Vanja«, drama. 22.35 Večernik radio kvarteta. — Budapest: 17.30 Koncert zabavne glasbe. 20.15 Pevski koncert, vijolina ter klavir; nato ciganska glasba. — Dunaj: 16.35 Koncertna akademija. 18.00 Telesna kultura in skrb za lepoto pri divjakih. 19.00 Gibanje alpskih ledenikov. 19.30 »Bagdadski brivci«, komična opera. — Milan: 19.30 Večerni koncert zabavne glasbe. 20.40 Simfonični koncert; nato zabavna in plesna glasba. — Praga: 17.00 Popoldanski koncert ork. 19.15 Operne melodije. 21.00 Violinski koncert. — Langenberg: 17.30 Operetna glasba. 20.00 Vokalni in instrumentalni koncert. — Rim: 17.00 Popoldanski koncert radio orkestra. 20.30 »Nova ljubica«, opereta. — M. Ostrava: 17.00 Koncert zabavne glasbe. — Leipzig: 20.40 »Žena — vraga, drama. 21.40 Pesmi.

Smrtna nesreča trgovca z umetninami

Te dni se je na cesti, ki vodi v St. Pölten, pripetila avtomobilska nesreča, katere žrtev je postal znani dunajski trgovec z umetninami Benno Rieger. Peljal se je z avtomobilom, ki ga je sam upravljal, s svojo ženo, sinčkom in nečakinjo iz Gerasdorfa v St. Pölten. Na nekem ovinku pa ni mogel obdržati avto, ki se je prevrnil in pokopal pod seboj potnike. Rieger je bil takoj mrtev, ostali pa so bili več ali manj ranjeni in so jih propeljali v bolnišnico.

Rieger je bil znan dunajski trgovec z umetninami in si je posebno letos, ko je odkril znamenito sliko Leonarda da Vincija, Madonna z otrokom, pridobil precej zaslug za umetnost. Videl je sliko, ki je bila že preslikana, na gradu nekega aristokrata in jo kupil razmeroma precej poceni. Da bi sliko zopet restavriral, je najel posojilo v znesku 150.000 šilingov. Ko je bila odstranjena zgornja plast, so strokovnjaki res ugotovili, da je to slika Leonarda da Vincija, o kateri so mislili, da je izgubljena. Neki ameriški konsorcijs je ponudil za sliko milijon dolarjev. Rieger je bil star šele 32 let.

Pametni zakonski mož mora vedno znati ohraniti ravnotežje.

Za naše kmetijstvo

Žlvinorejska razstava

Ljutomer, 23. septembra.

Rodovniško društvo za vzrejo goveje živine simendolske pasme v Verzeju, je po enoletnem delovanju priredilo v soboto, 20. t. m. svojo prvo razstavo plemenske goveje živine, pod pokroviteljstvom ljubomerskega okr. načelnika g. dr. Trstenjaka. Banske uprava je to prvo prireditel rodovniškega društva v Verzeju financirala s tem, da je dala za premijo 12 tisoč dinarjev. Društvo samo je določilo v ta namen 2 tisoč dinarjev, ostalo je dal srezki kmetijski odbor. Na razstavo je bilo prignanih okoli 120 glav goveje živine iz bližnje ljubomerske okolice in iz Prekmurja. Rodovniško društvo namreč ne razteza svoje delavnosti samo na Verzejo, marveč tudi na bližnjo okolico. Zlasti iz Prekmurja je bilo na razstavi mnogo prvovrstne živine. Med živinorejce, ki so razstajali, se je razdelilo okoli 14 tisoč dinarjev na premijah. Ocenjevalna komisija je obstojala iz zastopnika banke uprave g. Zupanca, okr. kmetijskega referenta g. Zupanca, okr. veter. referenta g. Skofa, zastopnika okr. kmetijskega odbora g. Jakoba Rajha, oziroma njegovega namestnika g. Zemljica, iz Radince, g. inženirja Benka, okr. kmetijskega referenta iz Murske Sobot, ki si je za vzrejo simendolske pasme stekel največ zasluga. Po razstavi je rodovniško društvo v Verzeju priredilo za odličnejše goste skupni obed, med katerim se je izreklo več navdušenih napitnic. — Uspeh razstave je bil prav dober. Vidni se, da je rodovniško društvo v dobrih rokah. Napredek je zagotovljen. Odbor zasluži za svoje delo vse priznanje in pohvalo. Zelimo samo, da bi vztrajal na tej poti. — Dan razstave je bil za Verzejo pravi domači praznik. Ves trg je bil okrašen z narodnimi zastavami.

Kranj, 24. septembra.

Na živinskem sejmišču v Kranju bo v soboto 11. oktobra t. l. velika združna živinorejska razstava, združena s prenovanjem. Na razstavo bo prignana združna živina iz področja živinorejskih zadrug v Zabnici, Predoslah, Naklem, Senčurju, Hrastju, Smedniku, Vogljah, Cerkljah, Trsteniku, Olševku in Stražišču. Enaka razstava se vrši v soboto 18. oktobra t. l. v Selcih nad Skofjo loko za združno živino tamnje zadrug. Obe razstavi bosta nedvomno prav zanimivi in poučni, zato je želeli, da ju посетijo živinorejci v čim večjem številu.

Pred trgatvijo v Slov. Krajin

Murska Sobota, 23. septembra.

Bližajo se dnevi, ko se bo razlegalo po hribih, ki so pokriti z vinogradi, petje. Takih veselih dni nima samo Prlekija, marveč so jih deležni tudi nekateri kraji v Slovenski krajin. Čim bliže je čas

trgave, tem težje jo vsak pričakuje.

Kaka bo trgatve? Kar se tiče količine, bo na vsak način mnogo bolj, kakovost pa bo precej slabša. Vinorodni kraji so imeli v splošnem srečo, da niso imeli nobene večje elementarne neizgode. Le okolišč. Bogojine je obiskala enkrat toča, a na srečo ni zapustila kakih hujših posledic. Tako so vinogradi bili očuvani in so do zadnjih dni bili tako lepi, da jih je vsak z veseljem občudoval. Zadnji dež pa jim je zelo škodoval. Grozdje je začelo pokati in gniti. Ponekod odpadajo celi grozdji.

Kakor vedno, tudi sedaj triumfira šmarnica. Zlastno grozdje gnije, ona pa kljubuje vsem vremenskim neprivikam in je popolnoma zdrava. Ker je tudi rodna, se obeta mnogo »šmarnice« in tudi od nje zmešanih glav.

Kakovost vina bo precej slabša kakor lansko leto. V vročih avgustovih dneh je grozdje zelo lepo zorelo, septemski dež pa je zorenje zaustavil. Vkljub temu, da se bližamo koncu septembra, je grozdje še precej kisel. Ker se bo začela trgatve radi pokanja in gnitja grozdja preje, tudi ni upanja da bi bilo do trgave zelo sladko, zlasti, ker je dan za dnevom oblačno, deževno vreme.

Vino najbrž ne bo mnogo boljše od predlanskega letnika. Vinogradniki bodo tudi takega veseli, glavno je, da ga bo več, kakor so ga lani imeli. Razstava plemenske živine v Verzeju.

Pospeševanje kmetijstva v slovenigraškem okraju

Slovenjgradec, 23. septembra.

22. t. m. se je vršila seja izvršilnega odbora okr. kmet. odbora za slovenigraški okraj. Razmotrivalo se je o veliki sadjarski anketi, ki se mora vršiti z ozirom na povsem različne podnebne prilike na dveh krajih in sicer v Velenju, v osnovni šoli, dne 12. oktobra ob 10 in istega dne ob 15 v Slovenjgradu.

Sklepalo se je potem tudi o ukrepih radi izplačila nagrad, katere dolguje bikorejcem za lansko leto bivši okrajni zastop. sedaj kr. banska uprava in katere leta dolguje bikorejcem tudi za letošnje leto. Okr. kmet. referent poroča, da ni mogoče pokreniti najelementarnejše akcije za povzdigo kmetijstva v okraju, dokler nismo ljudem še izplačali lanske premije za bikoreje. G. Lobe predlaga, da bi se v svrhu kritja tega dolga najelo posojilo. Končno se sklene, da se v svrhu tovarne intervencije poda posebna deputacija k g. banu. — Pri slučajnostih se ugotovi, da bo s pozitivnim delom okr. kmet. odbora mogoče začeti šele, ko bo iz obč. kmet. skladov poravnani odpadajoči del za okr. kmet. odbor.

Znižanje obrestne mere na Dunaju. V zvezi z znižanjem diskonta avstrijske Narodne banke so banke in hranilnice sklenile znižati obrestno mero za vloge nevezane od 4 na 3 1/2 %, 1 mesec vezane od 4 1/2 na 4 %, 2 meseca od 4 1/2 na 4 1/4 %, in za 3 meseca od 4 na 4 1/4 %. Istočasno se je znižala tudi debetna obrestna mera banke za 1/2 %. Denarni trg je dalje likviden.

Borza

Dne 24. sept. 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so se tečaji večinoma uvrstili. Promet je bil znaten posebno v devizah London, Curih in Praga. Poleg omenjenih deviz je dala Narodna banka še Berlin, dočim zaključkov v privatnem blagu ni bilo.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2278.50 bl., Berlin 1343.50—1346.50 (1345), Bruselj 787.51 bl., Budimpešta 988.89 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 795.77—798.77 (797.27), London 274.60 bl., Newyork 56.29—56.49 (56.39), Pariz 221.81 bl., Praga 167.17—167.97 (167.57), Trst 295.84 bl.

Zagreb, Amsterdam 2274—2280, Berlin 1343.50 do 1346.50, Bruselj 787.51 bl., Budimpešta 988.90 bl., Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.77—798.77, London 274.156—274.956, Newyork 56.29—56.49, Pariz 220.677—222.677, Praga 167.17—167.97, Trst 294.726—296.726.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 7.31 milj. Din.

Belgrad, Amsterdam 1343.50—1346.50, Budimpešta 987—990, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.50—798.50, London 274.10—274.90, Newyork 56.29—56.49, Pariz 220.81—222.81, Praga 167.18—167.98.

Curih, Belgrad 9.12875, Amsterdam 207.85, Atene 0.67, Berlin 122.74, Bruselj 71.87, Budimpešta 90.235, Bukarest 3.07, Carigrad 2.4425, Dunaj 72.75, London 25.055, Madrid 52.25, Newyork 575.475, Pariz 20.24, Praga 15.295, Sofija 3.7825, Trst 26.995, Varšava 57.75, Kopenhagen 137.95, Stockholm 138.50, Oslo 137.925, Helsingfors 12.975.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendence za 7 % inv. pos. je bila slabša, dočim so se ostali državni papirji celo nekoliko uvrstili. Do zaključkov je prišlo v decembski škodi in begljskih obveznicah, nadalje v dolarjskih obveznicah Drž. Hip. banke. Med bančnimi papirji so bile zaključene delnice Poljo banke in Prastedione po neizpremenjenih tečajih. V industrijskih papirjih beležijo promet delnice osižeke Sečerane in Trboveljske. Tečajni so ostali v glavnem neizpremenjeni.

Ljubljana, 8 % Bler. pos. 97.50 bl., 7 % Bler. pos. 86.50 bl., Celjska pos. 160 den., Ljublj. kred. 122 den., Prastediona 925 den., Kred. zavod 170 do 180, Veveč 124 den., Stavbna 40 den., Ruše 280—300.

Zagreb, Drž. pap.: 7 % inv. pos. 87.50—88.25, vojna škoda ar. 438.25—438.50, kasa 437.50 do 438.50, IX. 438—439, X. 438—439, XII. 438 do 439 (438.25), 8 % Bler. pos. 97—98, 7 % Bler. pos. 85.625—85.875, 7 % pos. DHB 85.125—85.75 (85.25), 6 % begl. obv. 76—76.50 (76). — Bančne delnice: Ravna gora 75 d., Hrvatska 50 d., Katoliška 36—40, Poljo 56—56.50 (56), Kreditna 96 d., Union 191—194, Jugo 77.50—78, Lj. kred. 122 d., Medunarodna 66 d., Narodna 8100—8300, Obrtna 36 d., Prastediona 922.50—924 (922.50), Etno 152.50 do 161, Srbska 188 d., Zemaljska 130—133. — Industrijske delnice: Nar. žum. 25 d., Gutmman 155 d., Slaveks 60 d., Slavonija 200 d., Pivara Sar. 180—190, Drava 215—235, Sečerana Osijek 309—312 (310), Nar. ml. 20 d., Veveč 124 d., Isis 44—50, Ragusea 397—400, Oceania 205—210, Jad. plov. 550 do 600, Trboveljska 389—390 (388).

Belgrad, 7 % inv. pos. 91.25, agrari 55.50 do 56.50, vojna škoda 452.50, XII. 461.50, 7 % Bler. pos. 87, 7 % pos. DHB 88.

Notacije naših držav. papirjev v inozemstvu: London: 7 % Bler. pos. 84.75—85.375, Newyork: 8 % Bler. pos. 96—97, 7 % Bler. pos. 85—85.50, 1 % pos. DHB 84.50—85.

Dunaj, Don. sav. jadr. 90.25, Wiener Bankverein 17.70, Creditanstalt 47.30, Escompteges. 159.20, Zivno 91.75, Alpine 24.90, Trbovelj. 48.05, Leykam 4, Rima Murany 82.75.

Žitni trg

Tudi danes budimpeštanska in novosadska borza nista poslovali radi židovskega praznika. Pri nas je kupčija mirna in so cene ostale neizpremenjene. Pšenica se je danes trgovala po 165 (baško blago), ječmen spomladni po 145, navadni pa po 118. V ostalem se je zahtevalo za pšenico baško Srbobran 165, Sombor okolica 157.50, ban. 165.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon mecesnovih plohov, 1 vagon lipovih plohov in 1 vagon oglja. Tendence neizpremenjene mlačna.

Hmelj

Nürnberg, 24. sept. as. Danes je bilo pripeklanih na trg 300 bal hmelja, prodanih pa je bilo 100 bal. Za srednji in dobri hallertauski hmelj se je dosegla cena 60—85 mark, za prvovrstni badenski hmelj tudi 80 mark, za prvovrstni württemberski hmelj 100 mark. Za inozemski hmelj ni bilo kupčije. Razpoloženje je ostalo neizpremenjeno, vendar nekoliko zaupnejše.

Sport

Konec mladinskega lahkoatletskega turnirja

Včeraj se je na igrišču ASK Primorja izvršil drugi del mladinskega lahkoatletskega tekmovanja. Izredno veliko število tekmovalcev je nudilo pestro sliko živahne borbe, ki pa je potekla v posmehanju vredni harmoniji in prijateljstvu. Videli smo, kako vse bolj dovtetni so ti mladi sportniki za resen pouk in trening, kako bolj disciplinirani so in kako idealno so razumeli to tekmovanje. Vsak odrasel človek bi moral biti vesel takih prizorov. Ne moremo dovolj poudariti, kako velik pomen tiči v sličnih mladinskih tekmovanjih, ki vabijo mladino k delu, ne pa na poljokovanje in potepanje. Vestno nadzorstvo na igriščih potem izvrši še drugi del vzgojnega dela. Včerašnji program je bil izveden brezhibno in točno, kar je vsekakor zasluga požrtvovalnih sportnih delavcev ASK Primorja.

Troskok (C skupina): 1. Caleri 11.42 m; 2. Kveder 11.12 m; 5. Putinja 11.10 m. Bila je borba treh skoraj enakovrednih si tekmovalcev, izven konkurence je presenetil mladi Teršar s skokom 10.11 m. Teršar namreč spada v A skupino in je njegov rezultat sorazmerno boljši od C skupine.

1500 m: Ogrin, ki je zmagal v dobrem času 4:55.6 min. je sigurno vodil ves čas. Odlikuje ga lep stil. Za drugo mesto pa je bil vse do konca skoraj sedit boj med Glavnikom in Kinklom. Šele proti koncu se je Glavniku posrečilo prehiteti svojega sotekmovalca. Čas Glavnika 5:01.6 min. Vsi trije spadajo v C skupino.

100 m (A skupina): Protiveter je gotovo nekoliko vplival na čas tekmovalcev. 1. Zupan 14.2 sek. Ob močnejši konkurenci bi sigurno dosegel Zupan lepši čas. 2. Teršar 14.9 sek.

200 m (B skupina): 1. Ribnikar 27.1 sek.; 2. Glavnik 27.6 sek.; 3. Zorja Ar. Ribnikar je sigurno zmagal.

200 m (C skupina): 1. Kovačič 25.2 sek.; 2. Putinja 26.3 sek.; 3. Sintič. Zmagovalčev stil je krasen, pa tudi čas je lep. Ta talentirani tekač bo ob primeren treningu postal izborni sprinter.

Skok v višino. V skupini A je bil prvi mladi Teršar s skokom 1.35 m. Rezultat je za to kategorijo prav dober. Teršar je pokazal v skokih zavidanja vredno lahko izvajanje. — V B kategoriji je zmagal Oražem s skokom 1.45 m. — Prvo mesto v C skupini pa si je priboril Putinja s skokom 1.50 m.

Disk. Tekmovali sta le B in C skupina. V prvi je zmagal Oražem z metom 30.90 m. Sledila sta mu Levart (26.46 m) in Kraševce (24.40 m). — V C skupini pa je bil prvi Černetič z metom 35.17 m. Drugi in tretji sta bila Caleri (31.20) ter Raič (29.85 m). — Disk tehta 1.50 kg.

RAZNE SPORTNE VESTI

Danes se vrši v Zagrebu velika lahka atletska tekma. Francoski dijaki, ki so vključeni v SSIF, so napravili letošnje večje turnejo po raznih večjih evropskih mestih. Zadnji miting so absolvirali v Bukarešti, na potovanju v domovino pa bodo nastopili v Zagrebu. Ker je ravno v Zagrebu lahka atletika na višini, bo tekmovanje z izbornimi Francozi dober trening. Kot izgleda, bo lelos na balkanski olimpijadi Jugoslavija nastopila bolj skrbno pripravljena kot prejšlo leto. V moštvi Francozov je nekaj izbornih atletov, ki so že nastopali v lahki atletski reprezentanci Francije.

Na zadnjem lahki atletskem tekmovanju za državno prvenstvo posredincev je bilo postavljenih šest novih državnih rekordov. Znak, da je končen prišel čas napredovanja v lahki atletiki. Le škoda, da ni ne eden Slovencev dosegel prvo mesto. Bili so pa časi, ko ni bilo skoro nobene razlike med atleti Ljubljane in Zagreba. Kot izgleda, je Zagreb dosegel, kar je hotel s tem, da je Ljubljani odvzel inicijativo. Kajti razni komisariji niso mogli tako delovati kot bi morala lahka atletika podveza. Posebno v propagandnem oziru.

V nedeljo se tekme za državno prvenstvo nadaljujejo. Glavna tekma bo srečanje obeh favoritov za naslov prvaka. V Beogradu se srečata BSK in Hajduk, najvažnejša tekma vsega tekmovanja. Hajduk obenem nastopi prvič izven Splita in bo moral na tujem igrišču z lepo igro potrditi svoj sloves. Tudi Jugoslavijo čaka težka naloga v Osijeku, kjer bo nastopila proti Slaviji. V Sarajevu pa bo morala Concordia v tekmi s tamosnjo Slavijo popraviti svoj zadnji poraz. V tem kotu ni izključeno presenečenje, in sicer imata obe Slaviji izgleda, da prideta do prvih točk.

Interni tenis-turnir za klubsko prvenstvo SK Ilirije. Tenis sekcija SK Ilirije priredi v dnevih 27. in 28. t. m. interni klubski turnir za svoje člane, in to v dveh skupinah, družabna in tekmovalna. Podrobnejši raspis je razvilen v garderobi na tenis prostori, kjer se sprejemajo tudi vse prijave. Zaključek prijav je v petek 26. t. m. ob 18, nakar sledi zbiranje. Turnir je za tekmovalno vrsto A in B obvezen, drugače bo črtana za prihodnje leto iz tekmovalne vrste.

Šmunkarski klub Ljubljana. Sporoča svojemu članstvu, da se vrši II. redni občni zbor z običajnim dnevnim redom dne 8. oktobra t. l. ob 20 v damski sobi kavarne Emona. Samostojni predlogi za občni zbor se morajo v smislu § 20. klubovih pravil sedem dni preje javiti odboru, sicer se obravnavajo le v slučaju, ako sklene to občni zbor. Predloge je poslati pravočasno na naslov tajnika II. g. Franjo Kopriča, Ljubljana, Aleksandrova 14. — Tajnik II.

RAZNO

Ogri in Avstriji. Doslej sta se Ogrska in Avstrija 66 krat srečali v meddržavni nogometni tekmi. Od tega je bilo 14 iger neodločenih. Avstriji so zmagali 22 krat, dočim so Ogri 30 krat odločili tekmo v svojo korist. Najlepši rezultat so dosegli pa Avstriji, ko so 10. aprila 1927 na Dunaju s 6 : 0 odpravili Ogre.

Zahvala

Za mnoge dokaze sožalja, ki sem jih prejel ob nepričakovani izgubi moje ljubezne in nenadomestljive žene

MARIJE PEKLAR

ter za mnogoštevilno spremstvo žalujočih domačinov, sosedov kakor mestjanov na njeni zadnji poti, izrekam vsem svojo najlepšo zahvalo, posebno še preč. duhovščini pod vodstvom konduktu č. g. kanonika Čičeka iz Jarneine, č. g. priorju oo. dominikancev iz Gradca, č. g. župniku Rozina iz Sv. Jurija, domačemu g. župniku, nadalje šolski mladini pod vodstvom cenj. učitelstva, gg. orožnikom, domačemu pevskemu zboru za prelepe žalostinke in vsem ostalim ob blizu in daleč — Izredno zahvalo izrekam pa še č. g. kanoniku Čičeku in g. učitelju Cvetku za ganljive in globoko v srce segajoče nagovore ob odprtem grobu pokojne.

Sv. Jakob v Slov. gor., 22. IX. 1930.

Dominik Peklar, žalujoči soprog.

Poslajte tvrdki LJUDEVIT SONNENSCHNEIN SINOV I PTUJU ponudbe za zdrava in kislajabolka za prešanje

ki jih kupuje v vsaki množini.

Semensko pšenico

izredno lepa, selekcionirano blago, na zalogi pri

»GOSPODARSKI ZVEZI«.

Zimski in sobni čevlji

so najpraktičnejši z gumijastim podplatom, ker isti ne propuščajo vlage in mraza. Izdelujejo se v 30 raznih vrstah v dovršeni kvaliteti po zelo ugodnih cenah. — Zahtevajte cenik!

Prva Jugoslovenska Tvornica Guma Rekord — Leskovac.

Umrli nam je naša preskrbna, zlata mama

Ivana Zupanec roj. Bregar

šolska upraviteljica v pokoju in nadučiteljeva vdova

danes zvečer ob četrt na 11, previdena s sv. zakramenti.

Našo nepozabno mamico bomo spremili v četrtek 25. t. m. ob 4 popoldne na župno pokopališče v Hrovači.

Ribnica - Praha, dne 23. septembra 1930.

Slavka, Cirila, Mila por. Scholle, hčere.

Rez. kapetan Karel Scholle, lastnik tvrdke Scholle a spol., zet.

Brez posebnega obvestila.

MALI OGLASI

Vrsta drobna vrstica 1-50 Din ali vsake besede 50 din. Najmanjši oglas 3 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

Kuharica
išče službo k mali družini, najraje brez otrok, večja tudi šivanja perila. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.009.

Absolventinja
meščanske šole želi priti kot učenka v večjo trgovino. Cenjene dopise je poslati na upravo lista, Maribor pod značko »12«.

Prodajalka
želi službo v trgovini mešanega blaga v Mariboru ali njegovi bližini. Nastop 15. oktobra 1930. Naslov: Krepek Pavla, St. Benedikt v Slov. Goricah.

Beton - polir
išče službo. Prevzame tudi izdelavo betonske opaze (z lastno partijo) v akord. Dopise prosim na upravo »Slov.« pod »Polir« št. 10.011.

Zasluzek

Iščemo agente
za prodajo emailiranih plošč z napisom. Velik zaslužek tudi onim, ki potujejo z drugimi predmeti. Ponudbe z označbo dosedanjega delovanja in referencami je poslati na »Zephir«, tovarna peči in emailov, Subotica.

Zastopnika - potnika

za Slovenijo in Medijumije, dobro vpeljanega v usnjarski in čevljarški stroki, iščemo. Ponudbe z referencami je nasloviti na: Jugosl. Rudolf Mosse, d. d. Poštni predal 409, Beograd — pod sifro »Marljivost 218«.

Službodobe

Učenka
se sprejme takoj z najmanj dvema razredoma meščan. šole, delavna, v večjo trgovino mešanega blaga pri I. Schaeperl, Dobrna pri Celju.

Spretna hišna
z letnimi spricavali — se išče. Rimska cesta 18/II.

Pekovskega vajenca
se takoj sprejme. Prednost ima oni, ki se je že učil. — M. Novak, pekar, Sevnica ob Savi.

Kuharica
samostojna, večja vseh gospodinskih del, se takoj sprejme. Predstaviti vsak dan med 1—2. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.996.

Spretno dekle

iščem za entlanje, ažuriranje in strojno vezenje v Kranj. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 11.018.

Kuharica in sobarica
dobri in zanesljivi, ki služita že deli časa v dobri hiši, srednjih let, se sprejemata takoj ali pozneje. Plača 400 do 500 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.031.

Pouk

Gosli poučuje
biv. učitelj, konservatorija. Študentovska ulica 9/1.

Šoferska šola
prva oblast. konc. Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoslovi). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

English Lessons
Miss Farler - Ljubljana, Dvořakova ul. 3/III (hiša Tönnies). Vpraša se od 1. okt. dalje od 12—15.

Otvoritev tečajev
francoščine, nemščine, angleščine. Akademsko izobraženi predavatelji. Specialni pouk nemščine za slovenske otroke do šolske dobe (majhne skupine). Knafelja ul. 4, pritičje. Vpisovanje: 10—12: 18—20.

Krojni tečaj

moških in damskih oblek — krojačem, šiviljam, nešiviljam in pletiljam
v začetku oktobra. Damam za samouporabo, lahko priučljiv pouk. Ugodni plačilni pogoji. Brezplačna rekomandacija služb. Krojno učilišče. Zastopstvo modnih listov. — Ljubljana, Stari trg št. 19. Kroji po meri. V serijah 5 števil, skupaj 100 D.

Objave

Sodna dražba
v konkurzni masi P. SEMKO se nadaljuje v četrtek 25. septembra (danes) ob 2 popoldne v Prečni ulici št. 4, pritičje.

Dijaki

Gospodinje
ki želijo oddati stanovanja akademikom, s hrano ali brez, javite točne pismene ponudbe na Akademski urad dela, Ljubljana, univerza. Ustmeno pa v avli univerze vsak dan od 9.30 do 12. — Privatne kuhinje prosimo, da javijo svoje naslove z navedbo cen na isti naslov.

Stanovanja

Stanovanje
samsko, obstoječe iz 2 sob, kopalnice in pred-sobe se odda v najem s 1. oktobrom 1930 v naši palači v Pražakovi ulici št. 15/III. Podrobni pogoji so na razpolago pri Pokojniškem zavodu za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

Oddam lepo sobo
opremljeno, v novi hiši v Trnovem za 250 Din. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 11.000.

Dve lepi sobi
v pritličju za pisarno ali samostojnemu gospodu, ki ima lastno pohištvo, oddam takoj ali s 1. oktobrom t. l. Sobi sta parketirani, z električ. razsvetljavo, posebnim vodom in razgledom pred opero. — Pojasnila daje, Vrščič, Gledališka 4/I.

Sobo
lepo opremljeno, v bližini glavnega kolodvora, oddam s 1. oktobrom. — Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 11.019.

Posredstva

Narčte in proračune
za zgradbe izvršuje Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg št. 25/I.

Vilo
popolnoma novo, enonadstropno s 6 sobami, kopalnico in vsem drugim komfortom in pritliklami, kakor z velikim sadnim in grednim vrtom na krasni in sončni legi, blizu Leonišča v Ljubljani, oddam v najem, event. tudi prodam. Najemnina samo 3000 Din. Pogoje in naslov pove g. dr. Treo Lucij, odvetnik v Ljubljani, Dunajska cesta 29.

Hiša z vrtom
v lepem kraju, pripravna za trgovino ali obrt, na prodaj. — Bugar Janez, Moste 50, p. Komenda.

Prima posestvo
ca 5 ha prodam ali dam v najem. Posestvo leži 3 km oddaljeno od mesta Kraljeva. Pojasnila daje Dobr. Plešina, Gostivar.

Hiša
novozgrajena se prod. Potreben kapital 40.000 Din. Studenci - Maribor, Ob Izvirkih 10.

Kupimo

Hidravlično prešo
za izdelovanje olja, v dobrem stanju, kupim. Bac. M. Sobota.

Ježice in suhe gobe
zadnje rasti, ponuditi povzročeno in z navedbo najnižje cene trdki Peter Šetina, Radeče pri Zidanem mostu.

Kupujemo:
orehe, suho sadje, jedilni kostani, lešnike, lepa jabolka in fižol. — »Proda«, d. z. o. z., Ljubljana, Prečna ulica 6.

Vsakovrstno zlato koonle
po najvišjih cenah CERNE, juvelir Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Motorno kolo
350 ccm. skoraj novo — prodam, najraje zamenjam za poltovorni avto. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 10.802.

Mizarji
Proda se strugalni stroj (Fräsmaschine). — Amann A., Tržič.

Tovorno dvigalo
za 500 kg obtežitve se zelo poceni prod. — A. Amann, Tržič.

Gostilničarji pozor!
Pristno ljutomersko staro vino, izborne kvalitete, razprodajam po 5 dinarjev liter. — Gjuro Valjak, Maribor, Kino Union.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič čistilnica perla.

Novo moško kolo
vsled bolezni prodam. — Turk, Kozarje, Tržaška cesta.

Radi odhoda prodam
spalnico, otroško spalnico, kuhinjo, kredenco za jedilnico, mizo in stole. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10.999.

Štedilnik
kompletni, se prod. za 350 Din. — Vpraša se: Šmarjeta št. 22 pri Celju. (Tretja hiša od gostilne Janžekovič.)

Parkete
hrastove in parjene bukovke ima stalno v zalogi A. Kanc, tvornica parketov, Mengeš - Slovenija.

Restavracija
v Zagrebu, na najboljšem prostoru, v centru, z vsem inventarjem in dolgoletno pogodbo se takoj prod. — Samo resni reflektanti od stroke naj se javijo na naslov Gjuro Valjak, Maribor, Kino Union.

Med

cvetlični 1 kg . . . 17 Din
ajdov 1 kg . . . 15 Din
dobavlja v vsaki množini Mrak Valentin, čebelar v Notranjih Goricah, pošta Brezovica pri Ljubljani.

Vinske sode
večjo množino ali tudi posamezne po 3, 4, 7, 10 do 80 hl, kakor tudi razne kletarske potrebščine in stroje takoj prodam po ugodni ceni. — V najem se oddajo dve izborni vinski kleti. — Gjuro Valjak, Maribor, Kino Union.

»Javor«
lesna industrija v Logatecu, ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vzajemne zavarovalnice.

Svetov. znane originalne

WECK-ove
čaje in aparati za vkuhanje se dobe v sledečih veletrgovinah: Celje: Jos. Jagodič, Maribor: Karl Lotz in Pinter & Lenard. — Glavna založba za Jugoslavijo: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veletrgovina Hita in moka A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Peči

za žagovino
gorljive 10 in 6 ur, iz močne pločevine, solidno izdelane, razpošilja po najnižjih cenah. — Karl Cizel, Vransko pri Celju.

Orgle, harmonije, pianine
najsolidnejše in najceneje izdeluje, popravlja in pa uglašuje Anton Dornič, Radovljica.

Klavirji in pianini

svetovnih vrst: »Stingl«, »Hofmann« in »Ehrbar« vedno v zalogi. Znižane cene! Ugodna mesečna odplačila! M. ROPAS — CELJE. Vea popravila in uglašanje strokovnjaško.

Ivan Kacin, Gorica, Piazza Tommaseo št. 29, **tovarna orgel, harmonijev in glasovirjev**

kjer dobite že harmonije za 2100 Din, prvovrsten pianino za 12.000 Din. — Orgle Valcker-Sistem po 7500 od registra. — Zahtevajte cenik!

S 76 Din
ki jih izdaste za Nikoprost, prihranite na leto 1000 Din ali še več. Pušite kajenje! — Lindič, Ljubljana, Komenskega 36

Uničavajte molje.
Varujte krzno in vse ostale zimske predmete. **Fly-Tox (Flaj-Tox)** uničuje vse insekte, kar je spomladi, ko mrčes nese jajca, najlažje doseči. Kupite še danes kanto FLY-TOX-a in brizgalnico razprševalko. Zahtevajte povsod izviren višnjevit zavitek s franc. napisom. Poslovanje za Slovenijo: Dr. A. Kanský, kemična tovarna - Ljubljana - Krekov trg št. 7

AVTOMOBILISTI
PREIZKUSITE NAŠE NOVE PNEUMATIKE
SUPERFLEX KORD
NA NIZKI PRITISK
IZREDNO OKREPLJEN TIP
„BELA ZVEZDA“
NEPREKOSLJIVA TRPEZNOST
TUDI PO DOLGI PORABI
IZREDNO VELIKA KILOMETRAŽA
POSEBNO MOČAN IZDELEK
NAJVEČJA ELASTIČNOST IN
DOLGOTRAJNOST
BRAČA NAŠIMBENI
ZAGREB BEOGRAD
Samostanska 2 Brijanova 6
V Ljubljani se dobi pri
»TRIUMPH«-AVTO
Dunajska cesta 31
in
JOSIP STUPICA
Slovska ulica 6

IRELLI
Inserirajte v „Slovenca“!

Klatež
Iz sibirskih spominov. Povest. A. J. Maksimova. Prevel in s pripombami popopolnil Ivan Hribar.
Prvič, odkar sva se spoznala, mi je Saša omenila svojo ženo. Trpljenje, ki se je pokazalo na njenem licu, mi je jasno izpričalo, da je sesterska vdanost, s katero se je trudila prikriti, kar je čutila, bila samo igra besedi. Jaz sem davno spoznal, kaj se vrši v moji duši, toda molčal sem, boječ se, da izdam svojo zločinsko ljubezen... Sedaj... sem začutil vzajemnost in ta strastno zaželenja vzajemnost je bila nenkrat privedla v zmedo. Zmagoslavje vzajemne ljubezni je kalilo spoznanje, da se mora moja sreča razbiti že ob samem postanku. Prvi trenutek sem se želel vreči k nogam goreče ljubljene deklice, toda razsodnost je zadržala mojo burnost. Ali sem, poročen z drugo, rob dobrovoljno dane prispege, imel pravico priznati se k svoji zločinski strasti? Ali sem smel za gostoljubnost odločiti se na tak kovaren način? Grozen je bil položaj. Po kratki duševni borbi sem se odločil, pokore se logiki zaljubljenec, pomiriti deklico, ne da zataji mlogi prijatelja in brata.
»Motiš se, draga Saša,« dejal sem ji, trudeč se, da dodam svojemu glasu potrebno trdost. »Ti napačno misliš, draga Saša, da bi me kako drugo čustvo, ko ljubezen do osirotelega očeta, moglo prisiliti, da se vrnem domov.«
»Vendar,« odvrne ona smelo, »je tam še neka druga oseba, katera te vsekakor zanima.«
»Žena!« vzklidem jaz, zbravši za izgovorjenje te pekoče besede vso silo duha. »Draga moja, ako tako sodiš, ne poznaš mojega nesrečnega življenja...

Resnično, mislim o ženi, toda samo kakor o težkem kamnu, ki ga je roka Previdnosti privezala ob moje bitje.
Saša se je ozrla vame in v njenih, od solza drhtečih očeh, zablišči zadovoljnost in radost.
»Ti je ne ljubiš?« vpraša me z glasom, ki je drhtel razburjenja.
»Da bi jo ljubil?« izpregovorim komaj slišno. »In ti po tem izprašuješ?«
Dokončati nisem smel, toda moje oči so povedale še ono, česar nisem mogel izgovoriti.
Ta edina in kratka minuta je bila čez in čez dovolj, da nama pokaže propad, na čegar robu sva stala. Izpovedati vse, kar se je skrivalo v najinih srcih, bi bil korak, ki pelje v pogubo. Saša, bolj previdna in prevdarna, je hitela, da premeni razgovor, ne oddaljujoč se vendar od prejšnjega predmeta.
»Ako se čutiš nesrečnega, zaupaj mi svoje trpljenje; to ti olajša srce...«
»Ti tega želiš?«
»Da, ako more to tvojemu ranjenemu sreju prineesti miru. Vidi, da prijateljsko sočutje vedno blagodejno učinkuje.«
»Prav imaš, pravim jaz, vse moraš vedeti... Kadar spoznaš vse okolnosti mojega življenja, se ne boš čudila moji ravnodušnosti do one, s katero me je zedinila nezlomljiva volja mojega očeta, ne bojati, ki me obvladuje že ob sami misli, da bo kmalu neobhodno potreba vrniti se v Irkutsk.«
In začel sem ji pripovedovati svojo žalostno zgodbo. V splošnih črtah je bila točna, ali pod vplivom čutil, ki so napolnjevala moje srce, sem se trudil, da se predstavim nesrečnejšega, kakor sem res bil. Apatična ravnodušnost, s katero sem izpolnil očetovo vo-

ljo, ko sem poročil neznano mi deklico, narastla je do junaštva; navadna sinovska pokorščina je v mojih ustih postala naenkrat neizmerna žrtev. Še več: celo to, kar je moj zakon krasilo, ono naravno nagnjenje do krasne mlade ženske, kakršno sem čutil do svoje žene, sem zatajil Saši s sebičnim namenom, da se zazdim najnesrečnejši človek sveta.
Saša me je poslušala molče; samo od njenega dražestnega lica je odsevalo globoko sočutje do nesrečnega pobratima. Ko sem končal, je vzela svojo roko v svojo ter jo je krepko stisnila.
»Ubogi prijatelj!« je zašepetala in glas ji je drhtel ginjenja.
Nehote je naklonila svojo glavo na mojo ramo. Začutili nje dotik, zatrepem; ogenj se razlije po mojih žilah in ne vedoč, kaj delam, poljubim goreče njene polodprte ustnice... Ena kamelij v dekličinih rokah pade na moja kolena. Pobral sem ta cvet in vzklil sem, pritiskajoč ga strastno k prsim:
»Naj bo ta cvet poročstvo najine...«
Zmedem se pri tem, kajti dokončati nisem smel. Po kratki duševni borbi je čustvo dolžnosti premagalo strast in dostavil sem šepetaje:
»Najinega prijateljstva...«
»Da, večnega, neprerušljivega prijateljstva!« vzklidem Saša. »Ljubim te... kakor brata... Morebiti še bolj...« doda komaj slišno.
Najin položaj je bil blizu meje, za katero se čisto vrše življenjske drame. Najini srei sta bili krepko, dekličina roka je drhtela v moji; jaz pa sem se nasmajal čara, ki je obvladal vse moje bitje... Kar se naenkrat začuje krepki glas Sašine hišne Praskovije: »Aleksij Kuzmič, Aleksandra Jegorovna! Izvolita k obedu: juha je na mizi, papaša vaju pričakuje.«